25ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6787 — 3 ՄԱՅԻՍ 1908 — ՇԱԲԱԹ — 13 ՐԷՊԻ-ԻԼ-ԱԽԻՐ 1326 — 16 Mai 1908 — 25 e année № 6787

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղրս.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 105 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 Ֆրք.
» » » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 30 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԳԱՒԷՐԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره‌ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره‌کین بویاجیان
درطلیه غلطه

"ARÉVELK"
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur - Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ՀԱՄԱՊԱՏՈՒՄ

ՋՈՐՍ ԱՌԵՏԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՆԵԼՈՎ ԵՒ ՇԱՐԱՅԱՐԵԼՈՎ ԱՄՓՈՓՈՒԱԾ

201. ՄԵՆԱՍՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱԿԸ
Ղուկ. ԺԹ. 11—27

Զակքէոսի առն մէջ էր Յիսուս, երբոր յայտարարութեց մեղաւորաց դարձին համար ունեցած փափաքը։ Այդ առթիւ նա խօսեցաւ մարդիկներու հոգեւոր փրկութեան համար իւր կատարելիք վերջնական գործողութիւնը, զոր առաքեալներուն բացատրած էր իւր չարչարանաց և մահուան կանխագուշակութեամբ, (յօդ. 197), սակայն ինքն զայն Որդւոյ Մարդոյ փառաւորութիւն կը կոչէր։ Ժողովուրդը, որ կը լսէր, այդ բացատրութիւնը նոյն իմաստով չէր առներ։ Անոր համեմատմամբ Յիսուս Մեսիան էր, և Մեսիայի փառաւորութիւնը՝ Աստուծոյ արքայութեան յայտնութիւնը միայն կրնար ըլլալ. հեռաւոր ապէս կը կարծէին թէ այդ յայտնութիւնը մօտալուտ է, և թէ Երուսաղէմ երթալն այդ նպատակով է։ Այսպէս երկու տարբեր տեսութիւններու և տարբեր իմաստներու ընթացքներ իրարու կը բաղխէին հրապարակի վրայ, մէկ կողմանէ երկիւղ մը Յիսուսի մահուան համար, և միւս կողմանէ խանդավառութիւն մը «Վանն համարելոյ նոցա թէ առժամայն յայտնելոց է արքայութիւնն Աստուծոյ»։ Երիքովի մէջ եղած ընդունելութիւնը այդ ըմբռնման հեռեւանքն էր, և Յիսուս պարտաւորեցաւ այդ նպատակին յարմար առակ մը խօսիլ Երիքովի մէջ, և հաւանաբար Զակքէոսի առնէն մէջ։

Ազնուական անձ մը, ճանապարհորդութեան ելաւ հեռու երկիր մը երթալու։ Ճանապարհորդելու իւր պաշտօնեաները կանչեց և իւրաքանչիւրին առանձին մնաս տուաւ, որ չահագործեն մինչեւ որ ինքը դառնայ։ Առակը չորս չէր թէ արծաթ կամ թէ ոսկի մնաս էր ասածը, արծաթ մնաս 1200՝ իսկ ոսկին 10000 ղուրուշ կ'արժէր։ Ազնուականները զանազան, իւր առաջին գործը եղաւ ասած մնասներուն արդիւնքը իմանալ, և պաշտօնեաները հրաւիրեց հաշիւ ներկայել։ Առաջին եկողը յայտնեց որ տասն մնասը գործածելով տասը եւս շահած է։ Տէրը գովեց զինքը իբր ազնիւ և բարի ծառայ, և քիչին վրայ ցուցած հաւատարմութեան համար տասը քաղաքներու կառավարիչ կարգեց զայն։ Երկրորդ եկողը յայտնեց որ տասը մնասը գործածելով հինգ մնաս եւս շահած է։ այն ալ գովեստ ստացաւ և հինգ քաղաքներու կառավարչութեան կոչուեցաւ։ Երրորդ եկողը ըսաւ թէ գործածելու վախցաւ, մի՛ գուցէ կորնչէ, և իւր տիրոջ բարկութեան հանդիպի, որ կրնար իրեն տուածին կորուստին համար ծանր վրէժխնդրութիւն ընել։ անոր համար տասը մնասները թաշկինակի մէջ փաթթեց ու զգուշութեամբ պահեց, և հիմայ նոյնութեամբ կը բերէ որ յանձնէ։ Այս ամէնը լսելով տէրը սկսաւ զինք յանդիմանել։— «Քեզ խօսքովդ կ'ուզեմ քեզ դատել, եթէ գիտէիր որ այնչափ անզգամ մէկն եմ, որ չդրածս կը վերցնեմ և չսերմանածս կը հնձեմ, պէտք էր որ եթէ դուն ալ չաշխատէիր, գոնէ ինչ առած տասը մնասը երթայիր սեղանաւորի մը յանձնէիր, որ գէթ անկէ առնելիք տոկոսը շահէիր, և հիմայ առլուս որ և է արդիւնք մը ներկայէիր»։ Այս ըսելով կը դառնայ իրեններուն. «Առէ՛ք, կ'ըսէ, իրեն տրուած տասը մնասը և տուէ՛ք տասնին վրայ տասը շահողին»։ —«Նա արդէն բաւական ունի», կը պատասխանեն քովինները։ —«Հապ չէ, կ'ըսէ տէրը, շահեցնելով ունեցողին արժան է աւելցընել, և չշահեցնելով չաւելցողին ուներածն ալ ձեռքէն պէտք է առնել»։ Առակին սկիզբը չէր ըսուած, թէ քանի էին մնասներ ընդունող պաշտօնեաները, ուստի մինակ երեք անձերէ հաշիւ պահանջուած լինելը, իբր նշանակ առնուած է շատ և քիչ շահեցնողներուն և բնաւ չշահեցնողին։

Առակը երկու զանազան մասեր ունի, որոնք կրնան առանձինն ալ իրենց մէջ ամբողջութիւն ունենալ. մէկը մնասներուն շահագործումը և միւսը հակառակորդներուն ընթացքը։ Մնասներու առակը նման է քանքարներու առակին (Մատթ. Իե. 14-30) զոր իւր կարգին առանձինն պիտի յառաջ բերենք. որովհետեւ երկուքը իրարմէ տարբերեալ են շատ մը պարագաներով, և մանաւանդ զուսցուած օրուան և տեղւոյն պարագաներով, որով պէտք է ըսել թէ Յիսուս նոյն նիւթը տարբեր անգամներու մէջ տարբեր դրդումներով կրկնած է։ Այդ կէտը քանի քանի անգամներ դիտեալ ուսած ենք և պնդած, թէ պէտք չէ երբեք կարծել թէ Յիսուս իւր քարոզութեանց մէջ մէկ նիւթը միայն մէկ անգամ և մէկ տեղ մը բնած է. այլ նոյն նիւթը զանազան տեղեր և զանազան անգամներ, զանազանեալ դրդումներով խօսած է։

Ճիշդ ասոր հեռեւանքն է, որ Երիքովի մէջ խօսած առեն, առակին այնպիսի զարդեր աւելցուցած է, որ կերպով մը Երիքովցիներուն յատուկ էր, և անոնց հետաքրքրութիւնը կրնար գրգռել, որովհետեւ հակառակորդներու ըրածը կը լիշեցնէ Երիքովցիներուն Արքեղայոսի դէմ բռնած ընթացքը, երբ Արքեղայոս իւր հօր Մեծին Հերովդէսի մեռնելէն ետքը Հրէաստանի չորրորդ պետութեան յաջորդ եղաւ։

Առակին ունեցած բարոյական իմաստը չատ յայտնի է թէ ի՛նչպէս պէտք է մարդուն Աստուծմէ ընդունած շնորհները և բարիքները իրեն աւանդ նկատել, և անոնց արդիւնաւորել, և իրեն օգին համար չանեցնել։ Կերպով մը այս տեղ ալ կը յանձնարարուին Տնտեսի առակով ասուած սկզբունքները (յօդ. 176)։ Իսկ աւետարանական իմաստը կը պատկանի Հին Ուխտի մարգիկներուն, որոնք չգիտցան Երկնաւոր Հօր կողմէ իրենց պարգեւուած միջոցներուն յարգը ճանչնալ և արդիւնաւորել, և Յիսուսի գալուստը, քարոզութիւնը, վարդապետութիւնը, հրաշագործութիւնը եւն. որոնք զատ զատ մնասներ էին, ո՛չ գործածեցին և ո՛չ շահեցուցին. ուստի և նոր վարձատրութեան արժանի չեղան։ Անոր համար իրենց յանձնուած Հին Ուխտի մնասն ալ իրենցմէ պիտի առնուի, և այն ալ պիտի տրուի Յիսուսի շնորհած մնասները արդիւնաւորող և աւետարանին համար արդասաւոր ընող Նոր Ուխտի հաւատացեալներուն։

Իսկ ազնուականին նկատմամբ եղած հակառակութեան մասերը, ոմանց համար Երիքովցւոց պարագաներէն առնուած լոկ զարդեր են, իսկ ըստ այլոց այն մասերն ալ աւետարանական իմաստ ունին, և կը ցուցնեն թէ ինչպէս Հրէայք ալխատեցան որ Յիսուսի քարոզած Երկնից Արքայութիւնը չյաջողի, բայց իրենց նպատակին չհասան, և Յիսուսի Երկնից Արքայութեան վարդապետութիւնը և աւետարանին հաստատութիւնը իրականացան, իսկ Յիսուսին դէմ գործող հակառակորդներն ալ իրենց պատիժը պիտի առնան։

202. ԲԱՐՏԻՄԷՈՍ ԿՈՒՐԻՆ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ
Մատթ. Ի. 29—34. Մարկ. Ժ. 46—52

Յիսուս գիւղերը Երիքովի մէջ անցուց, Զակքէոսի տունը, և միւս օր իւր ուղեւորութիւնը շարունակեց դէպի Երուսաղէմ։ Երիքովէն դուրս ելլելն ալ նորէն հանդիսաւոր կերպարան մը առաւ. աշակերտներէն զատ խուռն ժողովուրդ մըն ալ անոր եռեւէն կ'երթար։ Այդ խանդավառութիւնը յայտնի նշան է թէ Երիքովի մէջ բազմաթիւ բժշկութիւններ կատարուեցան, վասն զի մենք գիտենք, թէ աւր Յիսուս չուզեց իւր շնորհքները առատացնել, ժողովուրդը շատ ժլատ եղաւ անոր հանդէպ պատասխրութեանց և խանդավառութեանց մասին։ Հետեւեալ բնաւ խնդրոյ տեղի չկրնար տալ, եթէ Երիքովէ ելած առենն ալ կոյր մը ևս բժշկեց, մնած առենը բժշկած կոյրին համանման պարագաներու մէջ։ Առաջինը Ղուկաս էր պատմած. այս երկրորդն ալ Մարկոս կը պատմէ. այն հանդիպեցաւ «Ի մօտենն նորա յԵրիքով». իսկ այս կատարուեցաւ «Ընդ ելանելն նորա յԵրիքովէ»։ և օրէցք ալ մնացեալ պարագաները ըստ ամենայնի նոյն ըլլան, այս պատճառ մը չէ, որ երկուքը իրարու խառնելով, աւետարանիչներուն պատմութեան մէջ օրի և տեղւոյ չփոխութիւն եղած կարծենք։ Մանաւանդ որ Երիքովի մէջ բժշկուած կոյրերուն երկու ըլլալը յատակ կերպով կը յիշատակէ Մատթէոս. թէ «Ահա կոյրք երկուքն նստէին առճանապարհաւն»։ թէպէտեւ չզատեր թէ մէկը ուրի որ մատն տեսն և միւսը յաջորդ առաւելեալ տեսն բժշկուեցան։ Այս երկրորդ կոյրին անունն ալ կուտայ Մարկոս, թէ Բարթիմէոս կը կոչուէր, որ կը նշանակէ Որդի Տիմէի։ Բար. երբայեցերէն կը նշանակէ որդի, և յաճախ են Հրէից մէջ այս տեսակ հայրանունով կամ ուրիշ նշանակալից իմաստով կազմուած անուններ զորօր. Բարաքիա, Բարաբբա, Բարսաբա, Բարդղիմէոս, Բառնաբաս, Բարեյեսու, եւն. և ուր որ մեր թարգմանութիւնը ունի. «Սիմոն որդի Յովնանու» (Մատթ. Ժ.Զ. 17), ուրիշ թարգմանութիւններ ունին «Սիմոն Բարյովնան»։

Գալով Բարթիմէոսի բժշկութեան պարագաներուն, դրեթէ ճշդիւ կը կրկնուին միւս Երիքովցի կոյրին համար պատմուածները (յօդ. 199)։ Ա՛ռ ալ նստած է ճանապարհին վրայ մուրալու. կը դիտէ ժողովրդեան խռնիլը, Յիսուսի անցնիլը կը լսէ; և աղաղակով կը գոչէ. «Որդի Դաւթի Յիսուս, ողորմեա ինձ»։ Շատեր կը սաստեն որ լռէ, նա նոյն աղաղակը կը շարունակէ, մինչ որ Յիսուս կանգ կ'առնէ և առջեւը կը կանչէ։ Բովինները կը ներս հաւրէն կոյրը. թէ վերջապէս փափաքին հասաւ. «Քաջալերեցաւ, արի, կոչէ զքեզ»։ Բարթիմէոս վրայի ձորձերը կը նետէ, ու Յիսուսի առջեւը կուգայ. և անոր հարցումին պատասխանելով աչքերուն բացուիլը կը խնդրէ։ Յիսուս անոր հաւատքը կը գովէ, և հրամանով մը աչուրները կը բանայ. և բժշկեալ կոյրը զԱստուած փառաբանելով Յիսուսին եռեւէն կը սկսի երթալ։ Մինչեւ այն կերպով կը պատմէ Մատթէոս ալ երկու կոյրերուն բժշկութիւնը։

203. ԵՐԻԹՈՎԷ ԲԵԹԱՆԻԱ
Ղուկ. ԺԹ. 28. Յովհ. ԺԲ. 1.

Երիքովէ ելնելը նիսան 9, մարտ 30, հինգշաբթի օր տեղի ունեցած հաւաքելով, նոյն գիւղերը անցուցած կ'ըլլայ Բեթանիա. կամ Ենէմէա, (այժմ Այն-էլ-Հասան), և յաջորդ առաւուն ճամբանին շարունակելով կը հասնին Բեթանիա, ուր էր Յիսուսի սովորական օթեւանը՝ երբոր Երուսաղէմ կը գնային, և ուր իրեր ամիս մը առաջ Ղազարոսի յարութեան նշանաւոր և համբաւեալ հրաշքը կատարած էր։ Յիսուս Բեթանիա հասնելով երեսաղէմ հասած կ'ըլլար, զի սովորութիւն ունէր ցերեկները միայն Երուսաղէմի մէջ քարոզել և գործել։ և գիշերները դառնալ Բեթանիա, կամ եթէ Բեթանիա չհասնէր, Զիթենեաց լերան տարածը Գեթսեմանի գիւղը կամ լերան վրայ Բեթփագէ գիւղը անցնել գիշերը։ միւս առաւուն նորէն Երուսաղէմ դառնալու և իւր գործին պարապելու համար. «Եւ ի ասել է առաքին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր ի լերինն՝ որ կոչէր Զիթենեաց» (Ղուկ. ԻԼ. 37.)։

Յովհաննէս կը ճշդէ թէ Յիսուս զատիկէն վեց օր առաջ Բեթանիա եկաւ, և մեր հաշուով նիսան 8 մարտ 31 ուրբաթ օրէն համարելով, մինչեւ նիսան 14, ապրիլ 6, հինգշաբթի, զատկան գառը ուտելու օրը, այդ վեց օրերու հեռաւորութիւնը կը ճշմարտուի. և անդամ մըն ալ մեր ընդունած ժամանակագրական հաշիւը կը հաստատուի։

204. ԲԵԹԱՆԻԱՅԻ ԸՆԹՐԻՔԸ
Մատթ. ԻԶ. 6-7. Մրկ. ԺԴ. 3. Յովհ. ԺԲ. 2-3.

Յիսուսի Բեթանիա հասնելուն յաջորդ օրը. նիսան 9 և ապրիլ 1. շաբաթ առաւաւ, հարկաւ Յիսուս շաբաթաւ արարողութիւնը կատարեց Բեթանիայի ժողովարանին մէջ. և խօսեցաւ իւր վերջին ժողովրդական քարոզը, Ս. Դրոց ընթերցումը և մեկնութիւնը կատարելով հաւաքուած բազմութեան առջեւ։ Բարոզութենէն ետքը կատարուեցաւ սովորական ճաշը. որ կը տրուէր ի պատիւ քարոզչին. ինչպէս որ ստէպ ալ տեսանք, որ Յիսուս շաբաթաւ քարոզութենէն ետքը տրուիլ յարմար առն մը ճաշի կը հրաւիրուէր, և անկէ առքի կ'առնէր պատուիրանները մասին տեսութիւններ խօսիլ, բժշկութիւններ ալ ընել, և շաբաթաւ պանդուխտութեան ոգին բացատրել։ Այդ ճաշը Յովհաննէս ընՒրիքի կը կոչէ, որ երեկոյին և ոչ կէսօրուան կերակուրը կը նշանակէ, և ըստ մեզ բնաւ աւետարանին պատմութեան պահանջին դէմ չելլար. եթէ ըսենք. թէ այն հայկերոյթը, զոր աւետարանիչները կը պատմեն, ոչ թէ շաբաթ կէսօրուան կերակուրն էր, ընդհանրապէս պարզ և դիւրապարզուած տեղան մը. այլ շաբաթ երեկոյին, շաբաթաւ հանգստեան ժամը լրանալէն ետքը պատրաստուած ճոխ և հանդիսաւոր հայկերոյթ մը։ Այս երկրորդ ենթադրութիւնը անով աւելի հաւանականագոյն կը լինի, որ աւետարանիչը յատուկ պատուոյ հայկերոյթի մը գաղափարը տալ կ'ուզէ, երբ կ'ըսէ. «Աբրին անդ նմա ընթրիս». և յատկապէս կը յիշէ Ղազարոսի և Մարթայի և Մարիամի ներկայութիւնը. Ղազարոս տեղանակից էր, Մարթա տեղանը կը կառավարէր, և Մարիամ Յիսուսի յատուկ պատիւներ կ'ընծայէր։

Իրօք ալ Ղազարոսի յարութենէն ետքը, Ղազարոս և իւր քոյրերը պատեհ առթիւ չէին ունեցած Յիսուսի պատուոյն հանդիսական տեղան մը տալ և ընտանեկան ուրախութեան հանդէս մը կազմել, ինչ որ իրր երախտագիտութեան արտայայտութիւն կը նկատուէր, վասն զի Յիսուս իսկոյն Բեթանիա Թողած ու Եփրայիմ երթալու համար մեկնած էր. և ինչ որ այն առեն չէին կրցած ընել, ընական էր որ Յիսուսին վերադառնալուն կատարել ամբաստէին։

Յովհաննէս, ինչպէս ըսինք, այս ընթրիքին օրը կը ճշդէ. մինչ Մատթէոս ու Մարկոս աւելի ետքը զայն կը նշանակեն, յաջորդ չորեքշաբթի օրը, Յուդայի մատնութիւնը պատմելու առթիւ։ Այդ պարագան չատերուն առիթ տուաւ կարծելու թէ շաբաթ և չորեքշաբթի օրերու սեղանները երկու տարբեր հայկերոյթներ են, սակայն ո՛չ միայն հաւանական չէ քիչ օրերու տարբերութեամբ նմանօրինակ իրողութիւն մը կրկնել, այլ և միաքի մօտ չէ որ առաքեալներ երկու օծումներու առթիւ միեւնոյն դիտողութիւնը կրկնած ըլլան։ Իսկ ինչ որ աւելի տրամաբանական է, մենք պիտի տեսնենք որ Յիսուսի չորեքշաբթի օրուան զրադմանց կարգին բնաւ հայկերոյթի մը տեղ չկրնար տրուիլ։ Հեռեւաբար լաւագոյն է այն կարծիքը՝ որ մէկ անգամ միայն, շաբաթ օր, Բեթանիայի մէջ հայկերոյթ մը տեղի ունեցած ըլլալը կ'ընդունի, իսկ Մատթէոսի և Մարկոսի չորեքշաբթի օրուան Յիսուսի մատնութեան առթիւ պատմելն ալ շատ լաւ կը մեկնուի՝ դիտելով, որ Յուդա դրամի սիրոյն մատնութիւն կ'ընէր, և այս գաղտագաղտ ներու կապակցութեամբ լիչել կուգար ազնիւ իւղոյն վատնումին Յուդային կողմէն դրամի կորուստ նկատուած լինելը։ Աւելցնենք նաեւ, որ Մատթէոս և Մարկոս, ընթրիքի դամ կերակուրի լիչատակութիւն չեն ըներ, այլ միայն կը պատմեն օծումը և Յուդային դիտողութիւնը, որով աւելի եւս կը հաստատուինք ըսել թէ երկու ընթրիքներ տեղի չունեցան, այլ միայն մէկ ընթրիք շաբաթ օր, և այդ ընթրիքին առթիւ եղան օծումն ալ ու Յուդային դիտողութիւնն ալ, և Մատթէոս ու Մարկոս իրաւամբ կրցան մատնութեան առթիւ լիչել այդ վերջին պարագաները։

Տունը՝ ուր ընթրիքը տեղի ունեցաւ, Սիմոն Բարոսի մը տունն էր, Բեթանիայի մէջ, որ հարկաւ նոյն առեն բորոտ մը չէր, թէ ոչ անոր տունին մէջ չէր կրնար այսպիսի տեղան մը տրուիլ, այլ կամ երբեմն բորոտ եղած և վերջէն բժշկուած մէկ մը էր, կամ թէ որ և իցէ առիթով մը Բորոտ կոչուած իրր մականուն տրուած մէկ մը էր։ Սիմոնի տեղանին դէպ ի արեւելս բաւական կանգնէրէն էր Ղազարոս յարուցեալն, ինչ որ նոյն իսկ հայկերոյթին նպատակն ալ կը ցուցնէ։ Սեղանին կը ծառայէ, կամ տեղանը կը կառավարէ Մարթա՝ Ղազարոսին քոյրը, որ պատրաստութիւնները կարգադրած է և կարգաւորութեան կը հսկէ, իրր երախտագիտութեան արտայայտութիւն մը։ Մարթա կը մնայ թէ ինչո՞ւ տեղանը Սիմոն Բորոսին և ոչ Ղազարոսին տունը կը տրուի։ Ոմանք կարծեցին թէ Սիմոն և Մարթա ամուսիներ են, և Սիմոնի տունը նոյն ինքն Ղազարոսին ալ տունն է; բայց բնաւ պատմական կամ աւանդական փաստ մը չունի այդ ենթադրութիւնին։ Ամէն տարի մէջ Սիմոն աւելի յարմար և աւելի ընդարձակ տուն ունեցող մըն է, և Ղազարոսին ազգականը կամ բարեկամը, որ ուզած է իր տունը Ղազարոսի արամադրութեան ներքեւ դնել հանդիսաւոր Զատիկին առթիւ։ Մարթային վարած դերը, ըստ ամենայնի նման է ուրիշ առթով իւր վարած դերին և իւր անուշին ընտրութեան (յօդ. 146)։

Ղազարոսին և Մարթայի քոյրը Մարիամ, զոր պէտք չէ բնաւ Մարիամ Մագդալենացիի հետ չփոթել (յօդ. 90). ինչպէս լատին մեկնիչներ ասոր են ընել; նա ալ իւր զգացմանց փափկութեան դերին մէջ կը տեսնուի այս առթիւ։ Ազնիւ ու թանկագին նարդեան իւղի լիտրանոց չէր մը առնելով կուգայ Յիսուսին ընծայել՝ ժամանակին սովորութեամբ ամէնէն մեծ ըմբռնուած պատուաւորութիւնը, որ էր հիւրը անոյշ իւղերով օծել։ Նախ իւղէն կը թափէ անոր գլխոյն վրայ, և Յիսուսի գլխուն հարուստ մազերը կը թրջէ նոյն իւղով, և կը տարածէ իւր ձեռքերով անոր գլխոյն և վիզին վրայ, որպէ թէ մաքրութիւն և թանչահոտութիւն կը սփռէ Յիսուսի անձին վրայ։ Անկէ կ'անցնի Յիսուսի ոտքներն ալ օծել միեւնոյն ծանրագին իւղով։ Շիշը կոտրելով ինչ որ կայ կը թափէ երկու ոտքներուն վրայ, որոնք մերկ էին հարկաւ ժամանակին սովորութեան համեմատ, իսկ արեխի նման կոշիկները հանած էր հարկաւ սեղանին շուրջը չենկողմանած։ Եւ որպէս զի իւղը մէկ տեղ միայն չմնայ, և անհնար անպատեհութեան տեղի չտայ, այս անգամ Մարիամ իւր առատ և խնամուած մազերը կը գործածէ իւր ոչնչան, և անով օծումը կը տարածէ ոտքերուն եւ որոնքներուն վրայ, և կը չորցնէ տարեալ թացութիւնը։ Իւղին լաւութիւնն ու առատութիւնը սատիկ անուշահոտութիւն մը կը սփռէ բոլոր տունին մէջ, ամենուն վրայ ալ հանգստական զգացութիւն մը կը պատճառէ, սակայն շատերուն աչքին իւր չափազանց կ'երեւի եղած գործը, ոչ եւս իւր կանանաւոր պատուաբերութիւն մը, այլ իւր անխորհուրդ չռայլութիւն մը։

Այդ օծումը զոր երեք աւետարանիչները կը պատմեն, բաց ի Ղուկասէ, բաղդատելով մեզուսոր կնոջ օծման հետ, զոր Ղուկաս միայն կը պատմէ և միւս երեքը չեն պատմեր, կարծել տալու սա մտոց, թէ միեւնոյն իրողութիւնն է, և թէ աւետարանիչներ զայն իրարու անյարմար պարագաներով կը ներկայեն։ Այդ ենթադրութիւնը յատակ կուգայ այն տեսակ տեսութենէն, զոր քանիցս մատնանիշ ըրինք, և պիտի չկասենք կրկնելէ, թէ իրողութիւն մը կամ գործողութիւն մը կամ քարոզութիւն մը, պէտք չէ երբեք Յիսուսի կեանքին մէջ երկու անգամ տեղի ունեցած ըլլայ. և թէ նմանները պէտք է նոյնացնել, պարագաները բռնազբօսելով կամ աւետարանն ալ փոփոխելով։ Մինչ այս ամենայն շատով կը փաստի, երբոր ընդունինք թէ նման իրողութիւններ կրցան տեղի ունենալ տարբեր պարագաներու մէջ, և թէ նմանները երբեք նոյնացնելու ձիգ պէտք չէ թափել։

Ներկայ պարագային մէջ ալ պէտք է յիշենք, ինչ որ արդէն դիտել տուած ենք (յօդ. 91) երկու օծումներուն տարբերութեանց մասին։ Մէկը Կափառնաումի մէջ էր, միւսը Բեթանիայի մէջ եղաւ։ Մէկը մեղաւոր կինն ըրաւ, միւսը առաքիչի Մարիամ Բեթանիացւոյն գործն էր։ Մէկը ղղման արտայայտութիւն էր, իսկ միւսը ուրախութիւն երախտագիտութեան մը նշան։ Մէկուն մէջ արցունք կը տիրէր, միւսին մէջ ցնծալից զուարթութիւնը։ Մէկուն մէջ մեղաց թողութիւն կը շնորհուէր, միւսին մէջ սուրբ սիրոյ կը գովուէր։ Մէկուն մէջ օծող կինը կը հեռացուէր, միւսին մէջ Յիսուս օծող կնոջ հիւրն էր։ Հեռեւապէս երկու օծումները իրարու հետ չփոթել, բոլորովին անհնար է։

ԳՆՆԱՍԷՐ

ԱՐՄԱՇԻ ԴՊՐԵՎԱՆՔԸ ԵՒ ՀԱԼՔԻՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ ԴՊՐԱՆՈՑԸ

Ս.

Ուսեալ հոգեւորականութիւնը անհրաժեշտ է.— Ամուրիութիւնը հակաբնական է և ամուրի հոգեւորականութիւնը պէտք է բառնալ.— Ամուրի հոգեւորականութեան կարեւորութիւնը եկեղեցական-վարչական տեսակէտով.— Ամենացածալ և ամուրի կղերը.— Հոգեւորականութեան նախապատրաստութիւնը անհրաժեշտ է.—Արմաշ և Հալքի.—Հալքիի աստուածաբանական վարժարանին հիմնադրութիւնն ու վարչութիւնը.— Երկու դպրեվանքներուն պիւտճէները։

Ս. Պատրիարք Հայրը Տ. Փոռէն Ծ. վրդ.ին 15 յօդածներէ կազմուած հրամանագիր մը յանձնելով, Արմաշի Ս. Աստուածածին վանքը զրկեց, վանքին ելմրական տեսչութիւնը անոր յանձնելով (տես Արեւելք Թ. 6785)։ Այս կարգադրութեան նպատակն է ընականաբար, Դպրեվանքին կալուածներուն մասնաւոր խնամք և հոգածութիւն տանելով, զանոնք աւելի շահաբեր վիճակի մը մէջ դնել և այդ կալուածներուն արդիւնաբերութիւնը այնպիսի վիճակի մը հասցնել որ Դպրեվանքը առանց տրամքին օգնութեան իր հասոյթներով կառավարուի, «իր իւղովը տապկուի»։ Պատրիարքական այս նոր կարգադրութիւնը Դպրեվանքին խնդիրը կրկին հանրային ուշադրութեան առարկայ կը դարձնէ։ Մեր մէջ չեմ կարծեր որ բանիմաց մարդ մը գտնուի, որ ուսեալ և կրթուած հոգեւորականութեան չեմ պայման չհանդիսանայ։ Տգէտ հոգեւորականներուն դարը անցած է և վերադառնալիք ալ չունի։ Քանի որ մեր հոգեւորականութիւնը քրիստոնէական կրօնն ու եկեղեցին կը ներկայացնէ մեր հասարակութեան առջեւ, ան պէտք է արժանաւորապէս ներկայացնէ նաեւ քրիստոնէական կեանքն ու գիտութիւնը, քրիստոնէական բարեսիրութիւնն ու բարեգործութիւնը։ Եթէ հոգեւորականութիւնը չմարմնացնէ Քրիստոսի քարոզած մարդասիրութիւնը, եթէ հոգեւորականութիւնը յառաջդիմութեան պայման չըլլայ, որ մեկնացաւ մարդիկը երկաւոր Հօր կատարելութեան կը մերձենէ, դատապարտուած է անկումի. հոգեւորականութեան քայքայման և կազմալուծման հետ կ'իյնան նաեւ քրիստոնէական եկեղեցին և կրօնը, քանի որ հոգեւորականներն են եկեղեցիին և կրօնին ներկայացուցիչները։ Այս պատճառով, ինչպէս մեր «Բանանայութիւնը մի՛ մոռնաք» յօդուածին մէջ չեշտեցինք՝ անհրաժեշտ է ժամանակիս պահանջումներուն համաձայն ուսեալ հոգեւորականներ ունենալ։ Մեր մէջ շատ մը անձեր և մանաւանդ ազգ. հոգեւորականութեան քաջալերել պաշտպաններ կան, որոնք կը կարծեն որ ուսեալ հոգեւորականութիւնը անհաւատ կ'ելլայ, և այս պատճառով ազգ. ու հաւատացեալ հոգեւորականութիւնը ուսեալէն կը նախընտրեն։ Իրաւ է որ ուսեալ հոգեւորականութիւնը աւելի նուազ նախապաշարեալ կ'ելլայ, բայց անոնց հաւատացեալ ըլլալուն և եկեղեցիին ծառայման նպատակուն ամէնէն փայլուն ապացոյցները կատարած մեզ եւրոպական ազգերու եկեղեցականները իրենց հայրենական զարգացումով։ Շատերը հոգեւորականութիւնը և մանաւանդ ամուրի հոգեւորականութիւնը աւելորդ կը համարին և ամուրիութիւնը այլեւս անժամանակեայ եկեղեցական սովորութիւն մը կը նկատեն։ Մենք ամուրիութեան ջատագով չենք. ընդհակառակը զայն հակաբնական և հակաբանական կեանքի եղանակ մը կը համարինք, որ հնագոյն դարերուն մէջ հայեցողական դրութեանց զարգացման և Աստծուն այս ձեւով հաճելի ըլլալու սխալ ըմբռնումներէն բխած է։ Ս. Լուսաւորչէն սկսեալ մինչեւ Ս. Սահակ մեր կաթողիկոսներն իսկ ամուսնացած էին և այս պատճառով անոնք երբեք մեր հարրապետներու կոչմէ մեր եկեղեցւոյ ամէնէն նախկին սուրբերը ըլլալէ չեն դադրած իրենց ամուսնացեալ ըլլալուն պատճառով։ Բայց եկեղեցին ամէն դարու մէջ համակերպած է համայնական կեանքի զարգացման և անչնչաց ամուրիութիւն ալ օր մը պիտի բարձրանայ մեր եկեղեցիին։ Լոկ խօսքով և փափաքով չենք կրնար մենք սակայն ասոնց դիմաց մեր եկեղեցւոյ մէջ տիրող ամուրիութեան դրութեան վերջ մը տալ։ Եկեղեցականութիւնն ու հաւատացեալ համայնքը պէտք է վարժուին ամուսնացեալ կղեր ունենալու գաղափարին և ժամանակիս զարգացման բարձրութեան վայելցնելու ուսեալ կաթողիկոսներ կրնան միայն այն տեսն բառնալ ամուրիութեան հակաբնական սկզբունքը մեր եկեղեցիին։ Երբեմն կը մտածեմ թէ Ս. Սահակի օրով մտաւոր հաշուով առնուազն 2000 ամուրի կղերականներ կային. եթէ ասոնք ամուսնանային, իրենց զաւակներով և թոռներով 14 դարերու ընթացքին մէջ ո՛րքան բազմաթիւ սերունդ մը յառաջացուցած պիտի ըլլային։ Մինչեւ ժ. դար, օրինակի համար Ե. դարու 2000 ամուրի կղերականներ և իրենց սերունդները 4,092,000 անձերու ծնունդ պիտի տային առնուազն, եթէ միջին հաշուով անոնցմէ իւրաքանչիւրը 2 զաւակ ունենար շարունակաբար և մէկ դարուն մէջ երկու սերունդ հաշուենք։ Իսկ մինչեւ մեր օրերը անոնց թիւը միլիոններու պիտի հասնէր։ Որքան ալ անիրական համարուին այս հաշիւները, այնու ամենայնիւ ծնունդաբերութեան տեսակէտով ալ ամուրի հոգեւորականներէ օգուտ չկայ մարդութեան, քանի որ անոնք չեն հեռուիր իրենց քարոզած ասուածային պատուիրանին. «Աճեցէք և բազմացարուք և լցէք երկիրս»։

Այս բոլոր իրողութիւնները թուելով հանդերձ՝ ներկայիս մէջ ամուրի հոգեւորականութեան անհրաժեշտութիւնը չենք կրնար ուրանալ, քանի որ ամուրիութեան սկզբունքը չենք կրնար փոխել կամ չենք փոխեր։ Աւելին կայ։ Ամուրի հոգեւորականները, ինչպէս միւս մեծ ու պզտիկ եկեղեցիներուն մէջ, բացի բողոքականներէն, եկեղեցական ամէնէն բարձր պաշտօնները կը վարեն։ Եկեղեցւոյ ամբողջ վերին վարչութիւնը և հոգեւոր ամենեսեանիկ անոնց ձեռքն է։ Ամուրիներու հոգեւոր դասակարգը եկեղեցւոյ մէջ հոգեւորապէս և եկեղեցական-վարչական տեսակէտով իշխող է։ Որքան անոնք է քահանայութեան դերը եկեղեցական-վարչական և կրթական տեսակէտով։ «Վարդապետները ժողովուրդը հովուելու տեսակէտով անձրեւի կը նմանին», իսկ քահանաները մշտագալ առուներն են», բան է նշանաւոր եկեղեցական մը և իրաւունք ալ ունի, եթէ միայն քահանայութիւնը իր պաշտօնին և կոչումին կատարեալ գիտակցութիւնը ունենայ։ Մենք ջերմ պաշտպան ենք այն գաղափարին որ քահանայութիւնը պէտք է բարձրացնել. պէտք է բարձրացնել նոյն իսկ անոր եկեղեցական-վարչական պաշտօններ յանձնելով, ամուսնացեալ կղերին տեղապահութիւններ, առաջնորդութիւններ եւն. ալ։ բայց այսպիսի

տարի նոքանոր նեւիբառուսութիւններով վարժարանին հասոյթները աւելցան։ 1875էն ի վեր Աստուածաբանական վարժարանին Հոգաբարձութիւնը սանձնած են Սինօդի 4 մետրոպոլիտ անդամներ և Տիզերական Պատրիարքին ու Սինօդին կողմէ ընտրուած անձեր։ Այս Հոգաբարձուներուն պարտականութիւնն է վարժարանի ուսումնական և մնաստական վիճակին վրայ հսկել և անոնց բարգաւաճումին մասին միջոցներ խորհիլ։ Դպրոցին բոլոր պաշտօնեաները Հոգաբարձութեան կողմէ կ'առաջարկուին Սինօդին և Պատրիարքին։ Վարժարանի ուսումնական տարեշրջանի սկսելէն ամիս մը առաջ Հոգաբարձութիւնը յառաջիկայ տարուան ելմուտացոյցը կը ներկայացնէ Սինօդին։ Հոգաբարձութիւնը առանց Պատրիարքի և Սինօդի թոյլտուութեան 50 ոսկիէն աւելի միանուագ ծախք ընելու իրաւունք չունի։ Հոգաբարձութիւնը տարուան սկիզբը կ'ընդունի ուսակիրներու համար խորհրդակցութիւններ կը կատարէ ամէն շաբաթ, Պատրիարքարանի մէջ մասնաւոր նիստեր գումարելով։ Աստուածաբանական վարժարանին Հոգաբարձութիւնը ամէն տարի վարժարանի ուսումնական և նիւթական վիճակի մասին մանրամասն տեղեկագիր մը պարտաւոր է ներկայացնել Պատրիարքին։ Այս տեղեկութիւններէն, զորս կը քաղենք վարժարանին յուսարէն լրացուցիչ 1903ին Պոլիս հրատարակուած «Դանակիս մոս»էն կամ Կանոնագիրքէն, բացայայտ կ'երեւայ թէ ո՛րպիսի աշխուրջ հսկողութեան ենթարկած են Յոյները իրենց կղերականը, և թէ օրըստ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն անոր, որ նոյն իսկ Սինոդի անդամներէն չորս մեարտպոլիտներ շրջանակ իրենց խնամքին ու հոգածութեան առարկայ կ'ընեն զայն։

Մենք ալ ժամանակին Արմաշի Դպրեվանքին համար Խնամակալութիւն մը ունէինք բաղմանդամ, բայց ուր ձայն մը միայն կը լսուէր և այդ ձայնը վճիռ էր։ Բայց այժմ ո՛չ Խնամակալութիւն կայ և ոչ ալ դրամատու. այս պատճառով մեր Արմաշի Դպրեվանքը հարուստ դասուն մանաւոր խնամքին առարկայ չէ դարձած։ Արմաշի Խնամակալութիւնը լուծուեցաւ և տեղը նոր մը չկազմուեցաւ, հաւանականաբար այն պատճառով որ տեւականապէս վանքին նիւթական օժանդակութիւն ընող ունեւոր անձեր դժուար պիտի ըլլար գտնել և դպրոցական գործերու մէջ ալ բարի խորհուրդ ասողներուն պէտք չէր զգացուեր։ Ս. Պատրիարքն ինք սանձնեց Վանքին խնամակալութիւնը։

Եթէ Հայոց «Արմաշի Դպրեվանքը» ելմտացոյցի և ուսման տեսակետով համեմատելու ըլլանք Հալքիի Յունաց «Աստուածաբանական վարժարանին» հետ, կը տեսնենք որ մեր Դպրեվանքը անհամեմատ աւելի եռ մնացած է։ Հալքիի Աստուածաբանական վարժարանին տարեկան ելմտացոյցը կը հասնի 4000 ոսկիի, մինչդեռ Արմաշինը 600 ոսկի, ըստ է շուրջ 7 անգամ նուազ։ Հալքիի վարժարանին եկամուտները կատարելապէս ապահովուած են, ընդհակառակը Արմաշի բոլոր հասոյթները պատահական են գրեթէ։

ՏՕՔԹ. Ե. ԲՕՓՃԵԱՆ

Ալիքիէս տը Մուսէ եւ Ժորժ Սանդ

ԱՆՄԱՀ ՍԻՐՈՅ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Բրօֆ. Մառք Կրդաքար Ֆրանսայի ծանօթ հրապարակախօսը, անցեալ շաբաթ, Վիեննայի Դիտակաց Ակումբին մէջ բանախօսութիւն մը ըրաւ Ալիքիէս տը Մուսէի և Ժորժ Սանի սիրային պատմութեան վրայ։ Բրօֆ. Մառք Կրդաքար ըսաւ.

«Ալիքիէս տը Մուսէի սիրոյն պատմութիւնը անմոռանալի և նոյն իսկ յիշատակելի է զանազան պատճառներով։ Նախ՝ վասն զի առիկա անմահ անձի մը և անմահ կնոջ մը սիրոյն պատմութիւնն է։ Երկրորդ՝ վասն զի այդ երկու հոգիները իրարու միացնող սիրոյն այժը դարձեալ պիտի անմոռանայեր ուրիշ ոեւէ երկու հոգիներ, եթէ անոնց պէս իրենց ուրիշ գործերովը ապագային պատմութեան մէջ յիշատակելու արժանիք մը չունենային իսկ։ Եւ վերջապէս, վասն զի այդ սէրը, իր հաղուադէպ անձնութեան մէջ տարբեր մասնաւորութիւն մը ունէր, այնինքն անչափանա երիտասարդի և չափանա կնոջ մը միջեւ զգացուած սիրոյն նկարագիրը։

Ժորժ Սան, 28 տարեկան կին մը, Բարիզ կ'երթայ, իր ամուսինն ու զաւակները թողած ինքնիշխան կեանք մը վարելու համար։ Առանց դրամի և առանց բարեկամի, Բարիզի մէջ կը սկսի այնպիսի գործի մը ձեռնարկել որուն յաղթութիւնը իր ժամանակին մէջ օրուան կինն ըլլալ զինքը։ Ժորժ Սան գեղեցիկ, հանճարեղ, կրակոտ և զգայուն կին մըն էր։ Տեսակ մը կին, որ փնտռուած և հաճոյատու կիներու դասակարգին չէր պատկաներ։ «Աղատագրուած» կին մը։ Երիկ մարդու զգեստներ հագած կը շրջագայէր։ Խոշոր ծխափող մը ալ միշտ կախուած էր բերանէն։ Շարունակ ճառախօսութիւններ կ'ընէր, նիւթ ունենալով միշտ իրեն իգական տեսին իրաւունքն ու ազատագրութիւնը։

Ալիքիէս տը Մուսէ ճանչցած էր Ժորժ Սանը՝ անոր այդ վիճակին մէջ։ Երիտասարդ բանաստեղծը, որ 22 տարեկան էր այդ ատեն, իր հրատարակած բաղմաթիւ ու կարեւոր հեղինակութիւններով հաճատուած էր արդէն։ Շուտով կեանք մը կ'ապրէր և կանոնց սիրելին էր։ Օրին մէկը յանկարծ Ժորժ Սանի հանդիպելով, կը համակուի անոր և կը սիրէ զայն։ և կը գրէ անոր սա պարզ բառերը. «Ձեզ կը սիրեմ զքեզ», ու պատասխան կ'ընդունի թէ կընայ երթալ տեսնել իր սիրածը։ Եւ այդ ատեն է որ կը սկսի ոսկեմանդիք ժամանակը, ուր մարդ լուսնի լոյսի և անքուն գիշերներու պէտք կ'ունենայ իր զգացումներուն յորդութիւնն առաջ հանելու համար։ Բայց մինչ այս նորանոր սէրը քաղաքացիներուն կողմէ անմամբուր և զեղծ զգացումներու հեռեւանք մը կը համարուէր, այդ սէրը Միւսէի և Սանի վրայ կեանքի կատարեալ յեղաշրջում մը առաջ բերած էր, և այդ սիրոյն բուռն թափին մէջ ամէնի ու խոր զգացումներու ալիքներ կը յուզուէին։

Բայց քիչ տեւեց այս վիճակը և թիւրիմացութիւնը երեւան եկաւ, օրուն յաջորդեց խզումը։ Գժտութիւնը շատ ուժգին էր, բայց շուտով դադրեցաւ և զիրար սիրող այդ երկու մեծ միտքերը վերստին միանալով, իրենց ապագայ կեանքին փառաւորութեան և գեղեցկութեան անսպառ ու անդադար երեւակայութեան մէջ յուսացան ու յղփացան։ Այս նորազարթ սէրը Իտալիա կ'առաջնորդէ զիրենք։ և հոն է որ սեղի կ'ուսնենայ այն ողբերգութիւնը, որ Միւսէն մեծ բանաստեղծ մը պիտի ընէր, ինչպէս որ ալ եղաւ։

Վերջապէս այս սիրակցորդ հոգիները վենետիկ կը հասնին։ ուղեւորութեան առեն բուռն ու բազմապիսի վէճեր ու գժտութիւններ տեղի կ'ունենան, այնպէս որ Վենետիկ հասած առեններն երկուքն ալ կը հիւանդանան։ Սան շուտով կ'ապաքինի և կը կազդուրուի, մինչ Միւսէ շաբաթներով կը տարաբերի մահուան և կեանքի միջեւ։ Բայց իր սիրուհիին անձնուէր և հաւատարիմ խնամքներուն շնորհիւ ապաքինած առեն, Միւսէ կորսնցուցած կը զգայ իր սիրած կինը։ Ժորժ Սան անհաւատարիմ գտնուած էր իրեն։ Բաժանումը տեղի կ'ունենայ արցունքներու և հեծկլտաւոր հեղեղի մը առիթ։ Միւսէ խաբուած ու կեղեքուած, այլ միւս ներքնամիտ անձի մը դիրքը առնելով, Բարիզ կը վերադառնայ։ Ու հոն, սէրը, տարփանքի բուռն թափով, զգացումներու ահագին հեղեղի մը կը վերածուի իր մէջ, և այդ առեն, Միւսէ կը սկսի այնպիսի տաղանդաւորութեամբ սիրել իրեն համար վերջնականապէս կորսուած այդ կինը, որուն համար այնչափ սէր չէր զգացած նախապէս։ Ու իր այս վէշոը շատ երկար կը տեւէ ու շատ ծանր կը թուի իրեն։ Իր որոնին վէրքը շատ յամրաբար կը սպրանայ, և իր ապաքինման առեն կը գրէ իր այն գեղեցիկ քերթուածները, որոնց նմանը գրած չէր մինչեւ այն առեն։ Մայիսի գիշերը, Օգոստոսի գիշերը, Հոկտեմբերի գիշերը և Դեկտեմբերի գիշերը որոնք իրենց խորազգաց ու իմաստալից տողերուն մէջ կատարելապէս կը ցուցնեն բանաստեղծին՝ անցեալին վիշտերէն մեր. կանչելով իր մուսային վորդաւանալը։ Բանաստեղծը. իրաց վիճակին կատարեալ գիտակցութիւնը ունենալով, իր այդ քերթուածներուն մէջ գրեթէ վեհանութեամբ կը փնտռուրէ վիշտին գեղեցկութիւնը և սիրոյ այժը։ Միւսէ հուսկ յետոյ «Վերիչում» անուանով հինգերորդ քերթուածով մը կը փակէ այս շրջանը։ Այս վերջին քերթուածը գրած է իր երբեմնի սիրուհիին հետ ունեցած վերջին հանդիպմանը հեռեւանքով, ինչ որ կատարելապէս հանդարտեցուցած է զինքը։ Միւսէ եր մը Բօմէի Ֆրանսէզի Ֆուայինին մէջ կը հանդիպի Ժորժ Սանի, որ ուզած էր մոռանալ և խօսիլ իրեն հետ, բայց Միւսէ առած քալած էր։ Միւսէ այդ վայրկենին իր հոգւոյն խորագոյն ալքերուն մէջ ներքնանայեաց ակնարկ մը նետելով, տեսած էր որ չէր կրնար այլ եւս ձեռք առալ անոր։ Ժորժ Սան գեղեցիկ էր դեռ, և իր աչքերուն մէջ կը շողար միշտ նախկին հուրը։ բայց ինք չէր այն ինչ որ էր առաջ՝ սիրուելու արժանի կին։ «Նէ ուրիշ կին մըն էր և իր դիմագիծերը կարծես ուրիշէնիսիս առած էր»։ Եւ Միւսէ ազատ էր այլ եւս։ Այս ներքին, այս ներքին սիրաակը իր լեկուած ու ու խոյանգուած սիրոյը կը լեցնէ՝ այդ մեծ սէրը վայելած և անով տառապած ըլլալուն համար զգացած խորին ու անհուն շնորհակալութեամբ։ Վերջին ու միշտ կը փափաքի սիրել ու տառապիլ, բայց թէ՛ այդ սէրը և թէ այդ վիշտը վերջ գտած էին վերջնապէս։»

Այս բանախօսութենէն ետքը, ծաղիկներ բաշխուեցան ունկնդիր հասարակութեան մէջ դանուող դեռատի օրիորդներուն իբր յիշատակ այն բանախօսութեան։

ԹԱՐԳՄԱՆ

Հրատարակուեցաւ
ԻՐ ՏԵՍԱԿԻՆ ՄԷՋ ԵԶԱԿԱՆ
ՀԱՅ.-ՕՍՄԱՆԵՐԷՆ ՄԵԾ ԲԱՌԱՐԱՆԸ
Պաշտօնական, գիտական և այլ կարեւոր բառերու քիմներէնով և բազմաթիւ օրինակներով ճոխացած իբր 50,000 բառ., ոճ, տառեթիւն։
Սրկասիրաւթիւն
ՊՈՏՐՈՍ Էֆ. ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆԻ
Օգնական Պետական Խորհրդոյ
և Տնօրէն Պերպերեան Վարժարանի
Սոյն երկասիրութեան վրայ երկար գրել աւելորդ է. միայն սաչափը բանք որ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօրմէն և Դեր. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեանէ գոռ, Թուրք և հայ ամէնէն նշանաւոր գրագէտ-լեզուաբաններէ գնահատականներ կան այս խրղճամիտ և յոգնավատակ երկասիրութեան ակիզբը։ Ի մէջ այլոց Թուրք նշանաւորագոյն գրագէտ-բանաստեղծ Էքրէմ պէյ, Ռէշատ պէյ, Անմէտ Բահիմ պէյ, հայագէտ Սիրէյիա պէյ, Պատրիարքարանի Թուրք. Դիւանապետ Թրքագէտն Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան և արեւելագէտ Սեբեան էֆ. Կուլթիկեան Թուրքերէն գնահատականներ ունին։ Հայերէն գնահատականներ ունին Դուրգէն, Զօհրապ, Ելքէնեան, Պոլսոյ Բէրէսանեան. Ուզուրիկեան, Հրանտ Ասատուր, Փանոսեան, Թէոդիկ, Դաղանճեանի պէս բանասէրներ և գրագէտներ։
Սոյն երկասիրութիւնը ունի 900ի մօտ հոծ էջեր, 8 բուսթօ գրով շարուած. ձօնուած է Ուսուցչապետ Ռ. Ե. Պէրպերեանի. կը պարունակէ հեղինակին մեծադիր լուսանկարը։
Թուղթ գնիր, տպագրութիւն ընտիր (Տէր-Ներսէսեան և Պէրպերեան), կազմ փառաւոր (Մատթէոսեան)։ Կը վաճառուի կանխիկ 35 դրուշի։ Միակ կեդրոնատեղին է Պոլսոյ գրատուն։ Գաւառներու համար թղթատարի ծախքով 40 դրուշ։
20—10

Առտնին Ցուցակներ

Նշանաւոր առաւնաբոյժ Տօքթ. Կիւնթէր հետեւեալ պատուէրները կուտայ բերնի և ակռայի խնամքի համար. — Ս. Կանոնաւոր ու հոգածու խնամքով միայն կարելի է ակռաները առողջ պահել։ Բ. Փոքրիկ ու կակուղ խոզանակով պէտք է չփել ակռային ամէն կողմերը և մաքրել բերանը, մինչեւ ո՛չ որ հանի խոզանակը։ Գ. Պէտք է մաքրել նախաճաշէն ետքը, ապա ցերեկուան ճաշէն ետքը, և մէյ մըն ալ պառկելու առեն։ Դ. Մաքրութեան առեն գործածելու չէ պաղ կամ գաղջ ջուր. տաք ջուրով մաքրութիւնը միայն կրնայ պէտք եղածին պէս մաքրել ակռաները։ Ե. Կակուղ լինդը հիւանդ կ'ըլլայ և չուտով կ'արիւնի։ Լինդը չփելով միայն կ'ամրանայ ու կ'առողջանայ և ոչ թէ դեղերով կամ պաղ ջուրով։ Զ. Առաջին ակռաներն իսկ մաքրութեամբ և հոգածու խնամքով լաւ կը մնան, մինչեւ որ ինան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԻՏԱԼԻԱ

Իտալիոյ ազգային պաշտպանութեան բարձրագոյն յանձնաժողովը, որ հինգ տարի է վեր գումարուած չէր, հիմա մէկ քանի օրէ ի վեր նիստեր կ'ունենայ։ Հրաւիրուած է մասնաւորաբար զրաղելու զինուորական ծառայութեան պայմանաժամը զեղչելու ծրագրով և Իտալիոյ արեւելեան սահմանագլուխներուն վրայ պաշտպանութեան կազմակերպութեան կատարեալ ու վերջնական ծրագիրներով, վասն զի այդ պաշտպանութեան անբաւականութիւնը շեշտած էին նոյն տեղերուն բոլոր երեսփոխանները։ Այդ բարձրագոյն յանձնաժողովը խիստ կարեւոր է, վասն զի այդ նպատակով կազմուած բոլոր քննչական յանձնաժողովներէն վեր է։ Վերջերս մասնաւոր օրէնքով անոր անդամներուն թիւը ինի բարձրացաւ սակայն։ — Նախարարապետ Գ. Ճոլիդիի նախագահ, պատերազմական նախարար Գ. Բաղնա, ծովային նախարար Ծովակալ Միրաբելլօ, ցամաքային սպայակոյտի պետ զօրավար Բելլիօ, նաւային սպայակոյտի պետ ծովակալ Գէնդոլօ և չորս զօրավարներ։ Այդ ինը անձնաւորութիւններէն զատ, որոնց հեղինակութիւնը անժխտելի է զինուորական պաշտպանութեան վերաբերեալ խնդիրներու համար, կ'ըսուի թէ Վիքտոր Էմմանուէլ թագաւորն ալ ներկայ պիտի գտնուի բարձրագոյն յանձնաժողովին մէկ քանի նիստերուն։ Այդ բարձրագոյն մարմինը այն տեսակ կազմութիւն մը ունի որ վերջնական միջոցներ միայն կրնայ ձեռք առնել։ Անոր կողմէ արուելիք որոշումները պիտի գծեն այն շուրջը ուրկէ յետոյ պիտի ընթանան քննիչ յանձնաժողովները։ Յանձնաժողովը, առաջին նիստերուն, նկատողութեան առաւ ծովային նախարար Միրաբելլօ ծովակալին մէկ տեղեկագիրը՝ Ադրիական իտալական ծովեզերքներուն պաշտպանութեանը վրայ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Երեքշաբթի օրը Հիւսիսային ծովին մէջ ակսան Գերմանիոյ նաւային ռազմափորձերը։ Վաթսունեակու մարտանաւեր հաւաքուած են հրամանատարութեամբ Հայրրիխ իշխանին, որուն կ'ենթակայեն երկու երկրորդ կարգի և չորս երրորդ կարգի ծովակալներ։ Ռազմափորձերը կը կատարուին ռազմագիտական երեք կէտերու միջեւ։ Հելիկոլանտ, Ռուքոնֆլէն և Վիլհէլմսհաֆէն։ Ռազմափորձերը պիտի աւարտին ամսոյս վերջերը Պալթիկ ծովին մէջ՝ Գրիլի նաւահանգիստին վրայ յարձակումով մը։ Նաւատորմը երկու մասի բաժնուած է. մէկը Վիդիսպախ ու Գայզերի նման մարտանաւերէ և միւսն ալ Բրեսլաու ու Պրաունշվայկ նոր զրահաւորներուն նման մարտանաւերէ։ Ցառաջապահ նաւատորմիղը բաղկացած է երեք զրահաւորներէ և հինգ յածաւարակներէ։ Զրահաւորները Պալթիկէն Հիւսիսային ծով գացին՝ Սքագէն հրամանդանի և Մեծ Պելդէն. իսկ յածաւարակները Գիլի ջրանցքէն անցան։

— Կէօրլիցի հանդէսներու սրահին առնիքին փլելուն հետեւանքով, որ հինգ հոգի մահուան պատճառ եղաւ, Լէրինի մարարապետը, նոյն չէնքին յատակագիծը պատրաստող, ձերբակալուեցաւ՝ անփոյթ գտնուած ելլալուն համար։ Գ. Լէրինի ծանօթ ճարտարապետ մըն է Պերլինի մէջ։ Հեղինակն է դրութեան մը որ միջին դարու ճէորը կը լիշեցնէ, և որ Պերլինի նոր թաղերու մէկ քանի փողոցներուն եղական երեւոյթ մը կ'ընծայէ։

ԱՖՂԱՆԻՍՏԱՆԻ ՍԱՀՄԱՆՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Անգլիական լրագիրներուն հաղորդուած զեկոյց մը կ'ըսէ թէ պաշտօնական շրջանակներուն մեծ գոհունակութիւն պատճառած են Աֆղանիստանի Էմիրին կողմէ արուած ապահովութիւնները, որոնք կատարելապէս կը հաստատեն անոր բարեկամական զգացումներուն նկատմամբ եղած կարծիքները։ բայց վերջերս շրջանակներուն մէջ զարմանք կը պատճառեն ընթացքը մեկ մասին Մամանտներուն, որոնք պէտք եղած թիւով չեն ներկայացած բանակցութիւն կատարելու համար։ Անգլիոյ կառավարութիւնը որոշած է պատժել այդ մասը, առանց տեղ գրաւելու։ Լոնտոնի պաշտօնական շրջանակներուն մէջ չի կարծուիր որ անկարգութիւնները աւելնան։ մանաւանդ նկատողութեան առնելով Աֆղանիստանի Էմիրին ընթացքը։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Գ. Ռուզվէլդ, երկուշաբթի օրը, նախագահեց Ուաշինկդընի մէջ ամերիկեան բոլոր երկիրներու իբրև դիւան ծառայելիք նոր շէնքին հիմարկէքին, որուն կառուցման ծախքը հոգացած է Գ. Քարնէկի, միլիոնաւոր տոլարներ նուիրելով։ Հարաւային ու կեդրոնական Ամերիկայի բոլոր պետութիւնները ներկայացուցիչ զրկած էին, որոնց ամէնուն ազգային երգերը նուագուեցան։ Գ. Ռուզվէլդ ճառ մը արտասանելով, ըսաւ թէ կառուցանելիք շէնքը խորհրդանշանն է Նոր Աշխարհին շահերուն և ենչնանքներուն համերաշխութեան հեռագիրէ աւելի ամրապնդուող զգացումներուն։ Նախագահը շնորհակալութիւն յայտնեց Գ. Քարնէկիի կողմէ խաղաղութեան այդ գործին ընծայուած ալակցութեան համար։ Բարի գալուստ մաղթեց ամերիկեան զանազան երկիրներու ներկայացուցիչներուն. գովեստով յիշեց անոնց դերերէ ի վեր առանձին յառաջդիմութիւնը քաղաքակրթութեան մէջ, ըսելով որ հիմա համաձայն կ'ընթանան Մ. Նահանգաց հետ։ Գ. Ռուզվէլդ ըսաւ թէ այդ երկիրներուն համար ապագան մեծ զարգացումներ պատրաստած է։ իրօրէ վարքագրութիւն մը իրենց յառաջդիմութեան՝ քաղաքական հաստատուն դիրքի տեսակէտով։ Նաև շնորհակալութիւն յայտնեց Պրազիլիոյ, Արժանթինի, Չիլիի, Բերուի ու Մեքսիքայի՝ ամերիկեան նաւատորմին եղած սիրալիր ընդունելութեանց համար։ Յետոյ նաև Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Գ. Ռուտի ուղեւորութիւնը։ գովեց Նոր Աշխարհի զանազան երկիրներուն մերձեցման գործը զոր Գ. Ռուտ իրենց հանեց. ըսաւ թէ Մ. Նահանգները անոր չափ մեծ արտաքին գործոց նախարար մը ունեցած չեն։ Յետոյ խօսեցաւ Պրազիլիոյ դեսպան Գ. Նաքիմ Նապուքը և ջատագովեց համաձիրկեան համերաշխութիւնը։

— Կառուցելիք այդ շէնքը որոշուած էր Ուաշինկդընի մէջ 1889ին գումարուած համաժողովին մէջ։ Այդ հաստատութեան նպատակն է զարգացնել ամերիկեան բոլոր երկիրներուն փոխադարձաբար դիրքը ճանչնալը և յարաբերութիւնները։ մասնեկարան մը հաստատուած է և պարբերական հանդէս մը կը հրատարակուի։

ԷՕՅԼԷՆՊՈՒՐԿԻ ԻՇԽԱՆԸ

Բազմաթիւ Պերլինցիներ Էօյլենպուրկի իշխանին գանուած հիւանդանոցը կը դիմեն զայն տեսնելու։ Ամբողջ ընտանիքներ սրահներուն մէջ կը սպասեն Էօյլենպուրկի իշխանը տեսնելու և կամ հակառակ պարագային գէթ անոր ձայնը լսելու նպատակով, սակայն առոր մէջ ալ չեն յաջողիր, վասն զի իշխանը միայն իր կինը ու զաւակը կ'ընդունի։ Վերջինիս առեանը պիտի քննէ իշխանին փոստաբանին ասած աղերսագիրը՝ երաշխաւորութեամբ առժամաբար ազատ արձակուելու խնդրոյն համար։ Իշխանը դեռ երկու շաբթուան դարմանի կարօտ է, հիւանդանոցէն բանտ առաջնորդուելէ առաջ։ Զոյց կար թէ Պերլինի պանքա մը հրաման ստացեր է 625,000 ֆր. վճարել՝ իշխանին երաշխաւորութեան գումարին համար։ Այսու հանդերձ, ինչպէս հեռագիրը երէկ ծանոյց, Էօյլենպուրկի իշխանը կաթուած ունեցած է։

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ԱԳԱՐԱԿԸ

Նիւ-Եորքի լրագիրները կ'ըսեն թէ քննութիւնները կը շարունակուին՝ հաստատելու թէ Լաբրդի ոգարակին մէջ գտնուած առանց գլուխի դիակը ոճրագործ կնոջ՝ Կընիթմ'ն է թէ ոչ։ Բժիշկ մը քննութիւն կատարելով ժամանակ պատրաստ առաւ այդ հարցումին։ ուրիշ բժիշկ մըն ալ յայտարարեց թէ իր պաշտօնակիցը սխալած է։ Դիակին գլուխը գտնուելով միայն պիտի հաստատուի իրողութիւնը։ վասն զի կրնիս մէկ քանի ոսկէ ակառներ ունէր։ Ոճրագործութիւնը հիմա հաստատած է թէ ոճրագործ կինը ուրիշ մարդեր ալ սպանած է և թէ վերջերս նոյն տեղէն անհետացած կարգ մը անձեր անպատճառ պէտք է աւելցուին կընիթի զոհերուն թիւին վրայ։ Մինչեւ հիմա քանի չափ կը հաշուուին այդ զոհերը։

Պ. ՌՈՒԶՎԷԼԴԻ ԱՂՋԿԱՆ ԿԾՈՒ ՄԷԿ ԿԱՏԱԿԸ

Ուաշինկդընէն Նիւ-Եորքի լրագիրներուն ուղղուած հեռագիր մը կը պատմէ Գ. Ռուզվէլդի աղջկան՝ Տիկին Լոնկուորթի կծու մէկ կատակը։ Տիկին Ալիս Լոնկուորթ, շրջազգեստ մը հագած. այն փողոցն կապոյտ գոյնով որ իր անունը կը կրէ՝ «Ալիս»։ Երրորդարանին նիստը բացուելէն առաջ ունկնդիրներու որոնը մաս։ Նստելու միջոցին ասխատակամ ձին վրայ գամ մը տեսնելով, ծռեցաւ, գետնէն առաւ և մօտը գտնուած աթոռի մը վրայ դրաւ, առանց մասնաւոր նպատակի մը։ Արդիւնքը չուշացաւ. մէկ քանի վայրկեան ետքը եկաւ վայելչազգեստ երիտասարդ մը և նստաւ նոյն աթոռին վրայ, սակայն իսկոյն վեր ցատկեց, չփեւալով իր մարմնոյն ամէնէն մեծ մասը զոր ծակած էր գամը, և տեղւոյն ու մօտը գտնուողին չպատշաճող խիստ խօսքեր ընելով. զգացած ցաւէն խեղճ երիտասարդին դիմադրութիւնը այնքան ծիծաղաշարժ երեւցաւ Տիկին Ալիսի, որ չկրցաւ խնդալը բռնել և իսկոյն որոշեն դուրս ելաւ զգաստութեան խնդալու իր կատակին արդիւնքին վրայ։

ՊՈՒՏՏԱՅԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Անանդա Մէդդէա, առաջին «Պիքչու»ն, պուտտայական առաջին քարոզը, որ Գանգէսի երկրէն մեկնած էր, Եւրոպայի մէջ Պուտտայի իմաստութեան հաստատուելիներ գտնելու համար, անցեալ շաբթու Անգլիա հասաւ։ Բազմաթիւ Անգլիացիներ դիմաւորել փութացած էին իրենց նախկին ընկերն ու աշակերտը կիրը, ուր տարուան բացակայութենէ ետքը վերստին բարեւելու համար։ չփութացան ու տղերեցան մնացին տեսնելով այդ զարմանալի մարդը, զոր հագիւ ճանչցան և որ չը լսել կամ անգիտանալ կը ձեւացնէր, երբ զինքը՝ իր երբեմնի անունով՝ Ալլան կոչէին։ Անանդա Մէդդէա քիչ Լանտանցի է, և իր նախկին անունն էր Ալլան Պէնէդ Մաք Կրեկոր։ Բէմպրիճի համալսարանին ուսման շրջանը յաղողութեամբ աւարտելէ և համբաւաւոր քիմիաբանին դասախօսութեանց ներկայ դտնուելէ ետքը, գիտական փառաւոր ապարեզներ բաց էին իր առջեւ։ Այդ երիտասարդ գիտնականին տեղ, որ ութ տարի առաջ Սէյլան գացած էր իր խանգարուած առողջութիւնը դարմանելու համար, հիմա Անանդա Մէդդէյա անուն «Պիքչու»ն մըն է որ Անգլիա կը վերադառնայ. աղքատ քուրմ մը արեւակէզ դէմքով և Լանտանի հիւսիսային պաղ կլիմային դիմադրել կարենալու համար կարմրա, գլանիկ մը կը վառէ իր դաղջ ձեռքերով։ Բարեկամները նաւուն խուցին մէջ ծնկան վրայ կծկուած գտան զայն, քուրմերու յատուկ բարակ ու վարդագոյն և դեղին երիզաւոր պատմուճանը մէջքին պլլած, տաքերը բոպիկ ու գանկն ալ ասծիլուած։ Այդ նախկին գիտնականը հազիւ 35 տարեկան է, բայց ամէն տեսակ զրկումներու և կրօնային յուզումներու հետեւանքով գունատուած են իր մազերը. աղօտ նայուածք մը և աղօտ ույանկոցիչ ձայն մը ունի։ «Հարցուր ինծի ինչ որ գիտնալ կ'ուզես, և ես պիտի պատասխանեմ քեզի. ես կուգամ Պուտտայի վարդապետութիւնը տարածել Արեւմուտքի մէջ։ Պուտտայականութիւնը Քրիստոնէութեան և կամ ուրիշ ոեւէ կրօնքի հակառակող վարդապետութիւն մը չունի իր մէջ։ Պուտտայականութիւնը կը կատարելագործէ ամէն ինչ և կը վեհացնէ զանոնք։ Անիկա եռ շատ լաւ ուսումնասիրած եմ, և ամբողջ կեանքս անոր նուիրած եմ»։ Այս եղած է իր առաջին խօսքը։ Անանդա Մէդդէյա իր հագուստ ու կապուտին պատճառաւ չկրցաւ Լանտան ելլել։ Պէրնէի մէջ բնակարան մը յատկացուեցաւ իրեն։ Պարզուտ մը, եռեք կոր լաթէ բաղկացած իր պատմուճանը, մաշոխ մը, հովանոց մը, համբրիչ մը և ածելի մը. այս է իր ամէն կահ կարասիքը։ Կէս օրէ ետքը բան չուտեր. և կերածն ալ բուսեղէն է միայն։ Պարէ, նուագէ և ամէն տեսակ զբօսանքէ հեռու կը մնայ և կնոջ երեսը չի նայիր։ Իր նախկին ծանօթներուն և բարեկամներուն մէջէն դեռատի բարեկամուհի մը ալ փութացած էր անոր ձեռքը Թոթուել և ըսել. «Բարի եկաք, Ալլան»։ Բայց քուրմը, առանց պատասխանելու, նայուածքը վար իջեցուց և համբրիչին նայելով, տեղէն իսկ չշարժեցաւ։

ՇԷՐՄԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԷԼՍՄԱԼԸԳԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտի մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով և ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ վերադարձաւ։

ՊԱՏԵՑՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍՈՒՄ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը Անգլիոյ գործակատար Գ. Պարքլէյ, որուն երկրորդ կարգի դեսպանութեան տիտղոս և մինչեւ նոր դեսպանին ժամանումը դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու համար պաշտօն տրուած է, հանդիսական արարողութեամբ Կայս. Պալատ գնաց և իր յանձնարարագիրը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։

— Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ Գ. Պարքլէյ պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու և մատոյց իր յանձնարարագիրը։ Նաեւ յայտարարեց թէ պիտի աշխատի աւելի եւս ամրապնդելու Թուրքիոյ ու Անգլիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր Կայս. մեծարանքները շնորհել Գ. Պարքլէյի։ Այս արարողութեան ներկայ գտնուեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա և Թարգմանի պաշտօն վարեց։ Գ. Պարքլէյ, իրեն նկատմամբ շնորհուած Կայս. մեծարանքներուն համար մեծ երախտագիտութիւն մատուցանելէ ետքը, դարձեալ Մէմուրի պէյի հետ և պալատական կառքերով Անգլիոյ դեսպանատունը վերադարձաւ։

— Գ. Պարքլէյ, այսօր, Բ. Դուռը երթալով այցելութիւն պիտի տայ Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին։

ՊԱՏԵՑՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ. — Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը Անգլիոյ գործակատար Գ. Պարքլէյ, որուն երկրորդ կարգի դեսպանութեան տիտղոս և մինչեւ նոր դեսպանին ժամանումը դեսպանատան գործերը առժամաբար վարելու համար պաշտօն տրուած է, հանդիսական արարողութեամբ Կայս. Պալատ գնաց և իր յանձնարարագիրը մատոյց Վեհ. Սուլթանին։

— Գ. Պարքլէյ, արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ Գ. Պարքլէյ պատիւ ունեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան ներկայանալու և մատոյց իր յանձնարարագիրը։ Նաեւ յայտարարեց թէ պիտի աշխատի աւելի եւս ամրապնդելու Թուրքիոյ ու Անգլիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ իր Կայս. մեծարանքները շնորհել Գ. Պարքլէյի։ Այս արարողութեան ներկայ գտնուեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա և Թարգմանի պաշտօն վարեց։ Գ. Պարքլէյ, իրեն նկատմամբ շնորհուած Կայս. մեծարանքներուն համար մեծ երախտագիտութիւն մատուցանելէ ետքը, դարձեալ Մէմուրի պէյի հետ և պալատական կառքերով Անգլիոյ դեսպանատունը վերադարձաւ։

— Գ. Պարքլէյ, այսօր, Բ. Դուռը երթալով այցելութիւն պիտի տայ Մեծ-Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին։

ՊԱՏԵՑՕՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ. — Երէկ, ուր

երեք օր եաքը սակայն, խեղդուողներէն Հրեային դիակը Հռոդոսի եղերքէն կը գտնուի, որով գործին գոյնը կը փոխուի, վասն զի այդ Հրեան Հէրքիդէն ճամբայ ելած առեն բաւական դրամ ունէր հետը, մինչդեռ դիակին վրայ բան մը չէ գտնուած. նաեւ միւս ուղեւորները քիչ չատ դրամ ունէին։ Երկու յոյն նաւավարները, թէ՛ այդ պարագաներուն և թէ իրենց յայտարարութեանց հակասական ըլլալուն հետեւանքով, ձերբակալուեր և հարցաքննութեան ենթարկուեր են։

ԿԱՌՈՒՈՒ ԱՐԿԱԾ.— Առջի օրը Թաքպիոյ մէջ հինգ կիներ առնող կառքի մը ձիերը, իրենց դէմ ելած ինքնաշարժ կառքէ մը խրտչելով, սկսան փախչիլ և վերջապէս կառքը շրջեցաւ։ Կիներէն երեքը ծանրապէս վիրաւորուեցան. չորրորդը հիւանդացաւ. կառապանն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԷԼՄԱ ՅԱՂԻՒ կողմը Արաէմ անուն կնոջ մը հանրատան մէջ, առջի գիշերը, շրջան բեռնակիր ե՞չաք դալոյով ծանրապէս վիրաւորից Վարդուհի անուն կին մը, որ հիւանդանոց դրկուեցաւ։ Զարգործը ձերբակալուելով խստավանեցաւ իր արարքը։

ԽԵՂԴՈՒՆԱԾ.— Պոլսոյ Էյրի Դարուի մօտ բնակող Նպարավաճառ Վասիլ, առջի օրը, մէկ քանի ընկերներու հետ Սիլիսարը Աղալի մօտ գացած էր ձուկ որսալու։ Վասիլ ջուրը մտաւ լոգանալու համար, սակայն լողալ չգիտնալով, խեղդուեցաւ։

ՆԵՆՆ ԹԱՔԻՒ կողմը Սարգիս անուն աղայ մը, երէկ, տասը մեդր բարձրութեամբ ծառէ մը վար իյնալով ծնօտէն ու ոտքերէն վիրաւորուեցաւ։

ԹԱՔԻՒՏԻԻ ՀԵՏԵՒԱՆՔ.—Ղալաթիա, Գէյտիկ Ճամասէր, Քօչօ անուն 10 տարեկան աղայ մը, երէկ, տան պատշգամին վրայ երբ թաւտիկ թագնելու զբաղած էր, յանկարծ հաւասարակշռութիւնը կորսնցնելով փողոց ինկաւ և գլխէն ու մարմնոյն զանազան մասերէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։ Բժշկական դարմաններ փութացուեցան թէեւ, սակայն տղուն վիճակը յուսահատական է։

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԽԱՍԳԻՒՂԻ Ս. ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԵԿԵՂԵՑԻՒՆ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. Գարիրաքք Հայրը, ինչպէս նախապէս խոստացած էր, երէկ ժամ 8ին Խառգիւղի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցին երթալով, քարոզիչ Տ. Եղնիկ Մ. Վրդ. Պապեանի և Թաղ. Խորհրդոյ Ամենապատ Եղիա էֆ. Շահպազի ու անդամներէն Գրիգոր Ադամեան, Գրիգոր Գալըշեան և Յակոբ Գալըշեան էֆ.ներու հետ խորհրդակցութիւններ կատարեց եկեղեցիին Նորոգութեան մասին, ի ներկայութեան Վարդ-Պարիկ էֆ. Կիւլէնկեանի և Տարաբաղեան Սեփան Հաճեան ու Գրիգոր Մելիքսէթեան էֆ.ներու։

ԲՕԼ ՄԱՐԿՐԻՒՔ

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԿԻՆԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԵՐԿՈՒ ՕՐՕՐՈՑՆԵՐԸ

Ժ.

ՄՕՐԻՍ ԼԸ ՇԱՐԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Մարքիզը ողջունեց Տիկին Տանարէն, ժպտագին և գրեթէ հեգնական խնամարհութիւն մը ըրաւ իր կնոջ առջեւ, ու ասանիրուհիին դիմելով (ձեռքը կը գրաւուէր Վի Բիւպլիէ լրագիրը) ըսաւ.

—Տիկի՛ն, իմ այցելութիւնս գործնական չպիտի պատճառէ ձեզի, եթէ կասկածիք որ ինքնաթին շահագրգռութենէ մը թելադրուած է ան։ Ձեր ունեցած անձկութիւնները և անոնց բարեբաստիկ վերջաւորութիւնը իմացայ։

Ժանն բերանը չբացաւ. կասկեց որ պէտք էր լաւ պայքար մը մղել։ Մարքիզը ինչո՞ւ եկած էր, իր նախկին բժիշկն վարիչին այրին նկատմամբ կը շահագրգռուէ՞ արդեօք թէ հետաքրքրութենէ մը մղուած էր, որ կրնար սպառնական հանգամանք մը ունենալ։ Ժանն թիկնաթոռ մը ցոյց տուաւ մարքիզին, շնորհակալութիւն յայտնեց անոր խօսքերուն համար, այն պարզ չեղտով որ իր ամենամեծ հրապոյրներէն մէկը կը կազմէր։ Պ. ու Մոբայլ աղնուականի վայել թէ՛ լուրջ եւ թէ զուարթ դէմքով մը յայտարարեց.

—Աւելի վրդովելու պատճառ ունէիք սա բանին համար որ այդ աղան ձեզի վրայ ուղարկուած էր, այնպէս չէ՞։ Մեծ պատասխանատուութիւն կար գործին մէջ... Ձեր քաջալերին զաւակն է, եթէ չեմ սխալիր...

Պ. ու Մոբայլի չեղանին մէջ հեգնական բան մը կար, բայց այնքան ասելիք որ մարդ մեծ ուշադրութեամբ մարկ ընելու էր կասկելու համար։ Ժանն պատասխան չտուաւ, այլ մտովի կը հարցնէր թէ մարքիզը ո՞ր ասիճան իրաղեկ էր գործին։ Դիտաց որ Տիկին ու Մոբայլ տառապալից վիճակի մը մէջ կը գտնուէր։

—Աւելնաք իմ կնոջս յայտնած էք այդ քաջալերին անունը, բայց մոքս ելած է... Չին կը բնակի՞ միշտ, հարցուց մարքիզը չոր մտոքէն։

—Միշտ...

—Շատ հեռու տեղ մը կը գտնուի։ Ձեր յուզումները կրած ըլլալու չէ... ինչ մտահոգութիւն հնմարիա մը համար, այնպէս չէ՞, տիրելի բարեկամուհի...

Պ. ու Մոբայլ դէպի Տիկին ու Մոբայլ կողմը դարձաւ, որ գլխով հաւանութիւն յայտնեց սրտայոյզ ծանրաբեմութեամբ մը։

—Այդպիսի ցնցումէ մը յետոյ անչուշ կը փափագիք որ ժամ առաջ աղաթիք այդ աղուն անձնուէր ու վատնգաւոր պահպանութենէն, յարեց մարքիզը զրուարթօրէն... Ո՜հ, ո՞րքան տժգուներ էք, տիրելի Օռօր։ Այդ ամէնը ցնցած ըլլալու է ձեզ, այնպէս չէ՞։ Շատ բնական բան մըն է, քանի որ այնքան բարի մայր մըն էք։

Այդ երկիմաստ խօսքերը վիրաւորեցին երկու կիներուն սրտերը։ Մարքիզը կը ջանար սուր նայուածքով մը պրպտել անոնց հոգին։ Ժանն պիտի վանդէր ամէն ինչ։ Անդամ մը եւս պէտք էր ազատել Օռօրը։ Այրին կ'ուզէր իր վրայ ծանրացընել բոլոր կասկածները։

—Վերջապէս գէթ դուք ապահովուած կ'երեւաք, մինչ Տիկին ու Մոբայլ —հեռազօրէն նայուածքներ կը ձգէր կնոջ վրայ—ձեզնէ շատ աւելի վրդոված կը թուի... Այդչափ իրար անցնելու բան չկայ։ Մարդ շատ դիւրաւ կրնայ գանել կորսուած աղաքէ։ չէ՞ մի որ քաղաքային արձանագրութիւն կայ...

Ու մարքիզը պահ մը ընդհատելէ խօսքը, յարեց.

—Այդ փոքրիկը մանչ մըն է, այնպէս չէ՞։ Այո՛, ինծի այնպէս կը թուի որ ձեր քաջալերներէն մէկուն անունը կը կրէ։ Անշուշտ դուք ալ իր կնքամայրը, հեռաւոր իր աղգականուհին էք... Այդ աղուն աղգականուհին չէ՞ք միթէ։

Հարցաքննութիւնը համարձակ չեղտով մը կատարուած էր այս անգամ. Ժանն կարծեց լսել խարազանին հարուածը, ապոր սուլուիմէն առաջ։

—Պարո՛ն, չէի կարծեր որ անհատական կեանքիս մասին հաշիւներ տալու պարտաւոր ըլլայի այն անձին, որ պաշտպան է Պ. Տանարէն և ինծի նկատմամբ բարեացակամութիւն ցոյց տուած է, և Տիկին ու Մոբայլ ալ—տիրելիր նայուածք մը ձգեց իր բարերարուհիին վրայ— կրկնապատկած է իր վեհանձն բարութեամբ։ Բայց քանի որ կը հարցաքննէք զիս, պիտի պատասխանեմ թէ աղուն ա՛ղգականուհին եմ և ոչ ալ կնքամայրը։

—Ա՜հ, ըրաւ մարքիզը, ընդհատ չարժուելով մը և տեղութեամբ ու խուլ կատաղութեամբ լեցուն նայուածք մը ձգեց կնոջը վրայ։

Ինչ պիտի ըսէր Ժանն Տանարէ, կը խորհէր մարքիզը։ Այրին յարեց.

—Տղուն ծննդեան գաղտնիքը պահելու պատճառը ոչ է որ ամուսնոյս Բիէր Տանարէի յիշատակին նկատմամբ յարգանք կը ածէի որուն մէջ թերացայ իմ կամքէս աւելի զօրաւոր բանի մը տեղի տալով։

—Ինչ ըսել կ'ուզէք։

Ժանն սա յայտարարութիւնը ըրաւ, Օռօրի երեսը նայելով, անոր ներշնչելու համար զինքը սգեւորող ցաւագին կորովը։

—Առասպել մը յերիւրեցի, պատիւս փրկելու համար։ Բաւականաբար ազայ չունինն։

Պ. ու Մոբայլ յախուռն շարժում մը ըրաւ։

—Փոքրիկ ծաքի մայրն եմ, ըսաւ այրին։

Ժաննի ձայնը չլայեցաւ այդ սուտը գլուխի տուն։ Ա՜հ, միշտ ստելու հարկին մէջ կը գտնուէր։ Մրբ պիտի ազատէր կեղծիքի այդ թնճուքէն։ Եւ աւելի հեղինակութիւն տալու համար իր խօսքին, Օռօրի ուղղեց խօսքը.

—Ճշմարտութիւնն է որ կ'ըսեմ, այնպէս չէ՞, տիրելի բարեկամուհի։ Կ'ուզէք Պ. ու Մոբայլի առջեւ հաստատել, դուք որ կը կարեկցիք իմ տխուր և համարձակ նիդ չէք զլանար ինծի։

Տիկին ու Մոբայլ զգաց որ պիտի մնանէր այդ պահուն։ Այո՛, Ժանն կ'ազատէր զինքը, բայց ի՞նչպէս։ Այսպէս՝ հարկ եղաւ որ բուն մայրը չճանչնայ իր ընդերքին ամոթալից ու սիրական արդիւնքը։ Պ. ու Մոբայլ չեղանակի կը նայէր Օռօրի երեսը։ Այլայլած ձայնով մը ըսաւ մարքիզուհին.

—Ճշմարտութիւնն իսկ է։

Պ. ու Մոբայլ խնամարհութիւն մը ըրաւ։ Ի՞նչպէս տարակուսէր ալ եւս։ Եթէ երբեք գարշելի ու անխնայելի կասկած մը ունեցած էր, ուղեղը և քունը վրդովելու սասիան, հիմա ինչպէս մաքէն չվռնարէր այդ կասկածը։

—Տիկի՛ն, ներեցէք, ըսաւ մարքիզը, ուշադրութեամբ նայելով Տիկին Տանարէի երեսը։ Ամոթապարտ կը զգամ ինքզինքս, այս դժնդակ միջոցէն առաջ բերելուս համար։ Հաւատացէ՛ք որ գաղտնապահ պիտի ըլլամ։

Քիչ մը յետոյ մարքիզը յարեց.

—Հարցում մըն ալ ուղղելու համարձակութիւնը պիտի ունենամ, խնդրելով որ ան է անհաճոյ թաքուն մատնում չընելնէք մարքիզուհի։ Կանանքի պահանջներուն գիտակ մարդու մը խղճահարութիւնը կ'ուզեմ ցոյց տալ, օրինական պայմանութիւնն ընծայելու համար անմեղի մը, որուն պէտք ունի խեղճ անմեղը։ Անարգելոյս իբր ձեր զաւակը ճանչցած էք դայն։

Մուղակ մըն էր այդ խօսքը։ Ի՞նչպէս դուրս ելլելու էր այդ ծուղակէն։ Ժանն պատասխանեց.

—Ո՛չ, պարտք չհամարեցի իբր իմ զաւակս ճանչնալ։

Մարքիզին դէմքը մթագնեցաւ։ Փութաց սա հարցումն ընելու.

—Հիմա որ համոզում գոյացուցած էք թէ ի՞նչ վտանգներ կը սպառնան անմեղ կանանքի մը, չէ՞ք խորհիր որ ձեր պարտքն է իբր զաւակ ճանչնալ դայն։

(Շարունակելի)

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻՆ

ԵՐԲՈՐԴ ԹԻՒԱԾ, ՔԱՇՈՒԱԾ ՄԱՅԻՍ 1ԻՆ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԸ

2 օսմ. ոսկի շահող 3500 թիւեր

111	20	37571	80	74531	40	106371	80	137751	60	178851	60	209441	50
771	80	38141	50	75501	10	109621	30	137801	10	179021	30	212111	20
1281	90	38231	40	76501	10	109941	50	137811	20	179251	60	212481	90
1531	40	40311	20	76921	30	110731	40	137841	50	179301	10	212621	30
2051	60	41731	40	77091	100	111041	50	138151	60	179941	50	213051	60
2711	20	42471	80	79171	80	112321	30	139411	20	181341	50	213861	70
3341	50	42491	500	80381	90	113081	90	140541	50	182141	50	215861	70
4601	10	43391	400	80801	10	113171	80	141451	60	183331	40	216651	60
6621	30	43661	70	81261	70	113911	20	145771	80	184181	90	217671	80
6931	40	43831	40	82041	50	115151	60	146061	70	186071	80	218051	60
8131	40	44371	80	82391	400	117061	70	146101	10	186701	10	220031	40
9011	20	44521	30	83241	50	117121	30	146021	30	187571	80	220101	10
9521	30	45771	80	83441	50	117591	600	148151	60	188771	80	220921	30
9911	20	46721	30	83601	10	117631	40	151441	50	189361	70	222641	50
10261	70	47021	30	84801	10	118541	50	152061	70	189841	50	222711	20
10971	80	47041	50	85941	50	118741	50	1523 1	20	190571	80	223181	90
11131	40	47931	40	86351	60	118821	30	152971	80	190851	60	223271	80
11461	70	48601	10	86461	70	118951	60	153131	40	190961	70	223961	70
12161	70	49021	30	86601	10	119481	90	154281	90	191171	80	225681	90
12201	10	49221	30	86871	80	120041	50	155201	10	191551	60	225771	80
12541	50	49251	60	86981	90	120071	80	156671	80	192031	40	226771	80
13881	90	49431	40	88461	70	121091	100	157261	70	192451	60	228841	50
13951	60	49841	50	90521	30	121791	800	157591	600	192731	40	228971	80
14141	50	50171	80	93341	50	121981	90	157711	20	195371	80	229141	50
15941	50	51431	40	93851	60	123701	10	158051	60	195481	90	229741	50
17551	60	51741	50	94381	90	124501	10	159091	100	196391	400	230001	10
17601	10	52641	50	94581	90	125031	40	159111	20	198221	30	231671	80
19431	40	52731	40	97111	20	125281	90	159211	20	198561	70	231981	90
20161	70	53201	10	97321	30	125581	90	160941	50	199741	50	232021	30
20981	90	53461	70	97661	70	125871	80	161001	10	199821	30	232581	90
21531	40	55311	20	98071	80	125891	900	163541	50	199941	50	232791	800
23551	60	56371	80	98211	20	125971	80	163881	90	200561	70	234891	900
23761	70	59081	90	98481	90	126521	30	164071	80	200581	90	235971	80
24581	90	59231	40	99031	40	126551	60	164281	90	200901	10	237421	30
25221	30	59421	30	99351	60	126931	40	164751	60	201301	10	237741	50
25921	30	60101	10	99371	80	127921	30	164931	40	201551	60	238081	90
27331	40	61271	80	100011	20	128241	50	165861	70	202221	30	240371	80
27611	20	62031	40	100121	30	128291	300	167131	40	202261	70	241281	90
27791	800	62391	400	100851	60	129261	70	167251	60	202491	500	241301	10
28821	30	62771	80	101571	80	129481	90	167271	80	202931	40	241461	70
29381	90	62911	20	102331	40	129491	500	168491	500	204951	60	241921	30
29551	60	64691	700	102341	50	129691	700	168611	20	205301	10	242311	20
31341	50	66731	40	104051	60	131191	200	169901	10	206081	90	242331	40
32411	20	68091	100	104541	50	131591	600	171301	10	206141	50	243071	80
32701	10	68271	80	104641	50	133021	30	171871	80	206151	60	243841	50
33831	40	69171	80	104711	20	134831	40	172301	10	206241	50	243941	50
35121	30	70551	60	105071	80	135611	20	172321	30	207681	90	246221	30
35981	90	70721	30	105521	30	136811	20	172991	3000	207691	700	247341	50
36141	50	73281	90	105921	30	136911	20	174251	60	207951	60	248421	30
36541	50	74271	80	106021	30	137111	20	176801	10	209191	200	249991	25000

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ-ՖԷՐԱՅՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԴԱԼԱԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

Դրամագլուխ 130 միլիոն ֆուրոն, ամբողջովին վճարուած

Պահեստի գումար 37,300,000 ֆուրոնի չափ։

ԿԱՌԱՒԱՐ ՊԱՇՏՕՆԱՆԵՐ

Վճարամիջոց ասկդրամ ըլլալու են։ Ցիսուն դրուշէն վար վճարում չընդունուիր։

Վիճար Պանք-Ֆէրայն տասը հարիւրին 3½ տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար գումարներու համար։ իսկ անկէ աւելի գումարներու համար՝ հարիւրին 3։ Սակայն կրնայ տոկոսին տակը իջեցնել կամ աւելցնել տեղական լրատիրներու միջոցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ

100 ոսկիէն վար գումարները կրնան եւ ասնուիլ ամէն տարի։

100 ոսկիէն վեր գումարները կրնան եւ ասնուիլ գրաւորապէս ու կանխաւ ըլլալիք աղդարարութենէ մը յետոյ, հետեւեալ կերպով.

3	օր	100– 150	ոսկի	գումարի համար
6	»	151– 200	»	» »
10	»	201– 500	»	» »
15	»	501–1000	»	» »
30	»	1001 և անկէ վեր	»	» »

Վիճար Պանք-Ֆէրայն իրեն կը վերապահէ պանքին դրամ ունեցողներուն հաշիւը կարգադրել, ուզուած ատեն վճարելով տեղական պարտուկած գումարը։

Վիճար Պանք – Ֆէրայն խնայողական գումարը պարտադրող տեղական ալ կը յանձնէ անկախական մնալնով, բայց տարբերութիւն, նշանակուած խնամակալը (վէլի կամ վնաբ) միայն իրաւունք ունի գրամը քաշելու։ 50—29

Խնայողական Սնուցկեն զատ, Վիճար Պանք-Ֆէրայն կը զբաղի նաեւ սնդուկներու ուրիշ գործառնութիւններով

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԲՈՐԴ ՄԱՍ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Ժ.

Վայրկեան մը վարանելէ յետոյ, Միլու դէպի զբօսարան-գինետուն մը քշեց Օր. Ճուլիան։ Սէն-Ժա փողոցի և Սէն-Ժերմէն ծառուղիին միջեւ կը գտնուէր այդ զբօսարանը։ Ինք ալ տիրուհիին եաւէն ներս մտաւ. երկուքը մէկանց պատահանին առջեւ նստան ու սկսան դուրը դիտել։

—Պարոն Լիւսիէնը տե՛ս, ըսաւ Օր. Ճուլիա։ Պահուրտելու երեւոյթ ունի։

Արդարեւ Լիւսիէն ցուցափեղկին երկայնքէն կը յառաջանար ինչպիսի մէկու մը պէս որ չուզեր փողոցին մէջ նշմարուիլ։ Կին մը մօտեցաւ և Լիւսիէն սկսաւ երկարօրէն խօսիլ անոր հետ։

—Ես ալ օրքան հաւատարիմ կը կարծէի այդ երիտասարդը։

Ճուլիա աւելի լաւ կը դիտէր այդ կինը։

—Ո՜հ, սոսկալի պառաւ մըն է, մրմնջեց Ճուլիա։

Միլու ճանչցած էր Տիկին Մաշիւրը, բայց անօգուտ նկատեց ինքնութիւնը յայտնելու։

Ճուլիայի հետաքրքրութենէն տարբեր հետաքրքրութիւն մը ունենալ կը ձեւացընէր Միլու։

—Արդարեւ շատ պառաւ է, ըսաւ Միլու։ Ձեր պարսն Լիւսիէնը տարօրինակ ճաշակ մը ունի։

Յետոյ յարեց.

—Այդ երիտասարդին ու պառաւին միջև կատարուած խօսակցութիւնը հետաքրքրաշարժ ելլալու է։ Հաւատացէ՛ք որ զուարճանալու համար եկած եմ հոս և պիտի ջանամ լսել անոնց խօսքերը։

—Ո՜հ, ի՞նչ խորշելի բան։

—Հոս սպասեցէ՛ք ինծի։ Կը վախնամ որ անոնց խօսքերը վիրաւորեն ձեր ամօթխածութիւնը։

Միլու կէս մը բացաւ դուռը, սեմին վրայ կեցաւ և ականջ դրաւ։ Բայց իր երկու դրացիները այնքան ցած կը խօսէին որ բան մը չկրցաւ լսել։ Ի վերջոյ Տիկին Մաշիւր աւելի որոշ ձայնով մը ըսաւ.

—Կարելի եղածին չափ մօտը գտնուեցէ՛ք. չուտ մարող կինոներն է։

—Շատ լաւ. բայց ի՞նչպէս իր հոս ներկայութիւնը պիտի բացատրէ, խորհեցաւ Միլու, առանց խոստովանելու թէ ան էր անստորագիր նամակներուն հեղինակն ու թելադրիչը։

Միլու ներս մտաւ և Օր. Ճուլիայի քով նստաւ, հարցումներ ուղղելով.

—Մարթ իր կրած հալածանքներուն և սատան նամակներուն վրայ խօսք կը բանայ Լիւսիէնի առջև։

—Բան մը չըսեր... Ա՜հ, կը կարծէ՛ք որ օրիորդը ինծի պէս անկեղծ և սիրաբընութ նկարագիր ունենայ։ Ո՜հ՝ Պարոն Լիւսիէն։ Եթէ շատ ծեր չըլլար այդ կինը, ինծի այնպէս կուգայ որ պիտի արդարացընէի զինքը...

Այդ միջոցին Ալպէր Մարիզ դուրս կ'ելլէր գեղանի Սէլին Մարավալի տուած թեւը։ Ելեկտրական օթոմատիկ մը կը մատնար։ Ալպէր օգնեց դերասանուհիին որ կառքին մէջ ելլէ. յետոյ ինք ալ անոր քով նստաւ։ Կառքը սկսաւ խիստ յամրընթաց իջնել փողոցն ի վար և Սէն-Միշէլ ծառուղիին հակառակ ուղղութեամբ յառաջանալ։

Մարթ, որ նամակակի մը կեանքը կ'անցընէր քանի մը օրերէ ի վեր, մինչեւ վերջը կը յուսար որ նամակին հեղինակը կը տեսէր։ Երբ տեսաւ որ իր վախերը կ'իրականանային, անշարժ մնաց, երեւութապէս հանդարտ, բայց ամբողջ մարմնով դողդողուն։ Լիւսիէն քանի մը քայլ հեռու կը գտնուէր, պատրաստ՝ առաջ նետուելու։ Երբ տեսաւ որ Մարթ ոչ է հիշ չէր արձակեր և ոչ է շարժում չէր ըներ, ապշեցաւ մնաց. քանի մը վայրկեան չհամարձակեցաւ մօտենալու։ Տիկին Մաշիւր, ասղունի մը պէս սողոսկուն և անհրեւոյթ, մինչեւ Լիւսիէնի քով յառաջացաւ և ցած ձայնով բան.

—Գէթ է որ այդ պահուն խօսէիք Մարթի հետ, այդ ցաւագին վայրէն սա դուռէիք և իր տանը առաջնորդէիք զինքը։ Կառք մը պիտի դրկեմ ձեր կողմը։

Մանկաբարձուհին իսկոյն և արագօրէն անհետացաւ։ Կառքերու կայանին ուղղութեամբ։ Լիւսիէն անտաց այդ բանաւոր խորհուրդին։ Միլու, որ կը հետեւէր անոր բոլոր շարժումներուն և մանկարարձուհիին մտադրութիւնը հակցած էր, ուզեց ի դերեւ հանել Լիւսիէնի ձեռնարկը։ Ուստի Օր. Ճուլիայի ըսաւ.

—Լաւ չէրինք խեղճ կնոջ մը վիշը տեսնելով։ Եթէ կ'ուզէք բարութիւն մը ընել, ձեր տիրուհիին քով փութացէ՛ք։

—Բայց իր սիրահարին կ'ինայ այդ գործը ընել, առարկեց Օր. Ճուլիա։ Մէկ մարդ կրնայ կին մը մխիթարել։

—Բայց երբ այդ կինը չի սիրեր ձեր ըսած մարդը, այն ատեն զինքը կը վիրաւորեն ու կը գրգռեն անոր ուղղած սփոփանքի խօսքերը։ Մարթ շատ աւելի պէտք ունէր ձեզի, եթէ երբեք Լիւսիէն հեռու գըտնուէր։

—Կը կարծէ՛ք, ըսաւ նախկին վարժուհին միամտօրէն։

Շատ դժուար է ուրիշները չդատել իր անձին վրայէն։ Օր. Ճուլիա կը զգար թէ, Միլուի կողմէ լքուելէ յետոյ, երիկ մարդու մը բերանէն ելած ոչ է սիրային խօսք և չարժանանէ հաճելի պիտի թուէին իր սրտին և սնափառութեան, որոնք հաւատարապէս վիրաւորուած էին։

—Գիտեմ թէ զոհողութիւն մը կը պահանջեմ ձենէ, խնդրելով որ ինէ բաժնուիք...

—Ո՜հ, ընդմիջեց խեղճ աղջիկը։

—Բայց կը զգայի թէ ձեր զոհողութիւնը իմինէս մեծ չէ։

Օր. Ճուլիա գոհունակ ակնարկ մը ձգեց Միլուի վրայ։

—Ցաւսամ թէ վաղը մինեւնոյն ժամուն և միեւնոյն տեղը իրար պիտի տեսնենք։

Այդ խօսակցութեան միջոցին Միլու տեղէն հանած էր Օր. Ճուլիան, մինչեւ դուռ առանելով։ Գրեթէ դանէն դուրս հրեց, յարելով.

—Օ՜ն, բարեկամուհի, աճապարելու աղնութիւնն ունեցէ՛ք։

Օրորի երեսը նայելով, անոր ներշնչելու համար զինքը սգեւորող ցաւագին կորովը։

—Առասպել մը յերիւրեցի, պատիւս փրկելու համար։ Բաւականաբար ազայ չունինն։

Պ. ու Մոբայլ յախուռն շարժում մը ըրաւ։

—Փոքրիկ ծաքի մայրն եմ, ըսաւ այրին։

Ժաննի ձայնը չլայեցաւ այդ սուտը գլուխի տուն։ Ա՜հ, միշտ ստելու հարկին մէջ կը գտնուէր։ Մրբ պիտի ազատէր կեղծիքի այդ թնճուքէն։ Եւ աւելի հեղինակութիւն տալու համար իր խօսքին, Օռօրի ուղղեց խօսքը.

—Ճշմարտութիւնն է որ կ'ըսեմ, այնպէս չէ՞, տիրելի բարեկամուհի։ Կ'ուզէք Պ. ու Մոբայլի առջեւ հաստատել, դուք որ կը կարեկցիք իմ տխուր և համարձակ նիդ չէք զլանար ինծի։

Տիկին ու Մոբայլ զգաց որ պիտի մնանէր այդ պահուն։ Այո՛, Ժանն կ'ազատէր զինքը, բայց ի՞նչպէս։ Այսպէս՝ հարկ եղաւ որ բուն մայրը չճանչնայ իր ընդերքին ամոթալից ու սիրական արդիւնքը։ Պ. ու Մոբայլ չեղանակի կը նայէր Օռօրի երեսը։ Այլայլած ձայնով մը ըսաւ մարքիզուհին.

—Ճշմարտութիւնն իսկ է։

Պ. ու Մոբայլ խնամարհութիւն մը ըրաւ։ Ի՞նչպէս տարակուսէր ալ եւս։ Եթէ երբեք գարշելի ու անխնայելի կասկած մը ունեցած էր, ուղեղը և քունը վրդովելու սասիան, հիմա ինչպէս մաքէն չվռնարէր այդ կասկածը։

—Տիկի՛ն, ներեցէք, ըսաւ մարքիզը, ուշադրութեամբ նայելով Տիկին Տանարէի երեսը։ Ամոթապարտ կը զգամ ինքզինքս, այս դժնդակ միջոցէն առաջ բերելուս համար։ Հաւատացէ՛ք որ գաղտնապահ պիտի ըլլամ։

Քիչ մը յետոյ մարքիզը յարեց.

—Հարցում մըն ալ ուղղելու համարձակութիւնը պիտի ունենամ, խնդրելով որ ան է անհաճոյ թաքուն մատնում չընելնէք մարքիզուհի։ Կանանքի պահանջներուն գիտակ մարդու մը խղճահարութիւնը կ'ուզեմ ցոյց տալ, օրինական պայմանութիւնն ընծայելու համար անմեղի մը, որուն պէտք ունի խեղճ անմեղը։ Անարգելոյս իբր ձեր զաւակը ճանչցած էք դայն։

Մուղակ մըն էր այդ խօսքը։ Ի՞նչպէս դուրս ելլելու էր այդ ծուղակէն։ Ժանն պատասխանեց.

—Ո՛չ, պարտք չհամարեցի իբր իմ զաւակս ճանչնալ։

Մարքիզին դէմքը մթագնեցաւ։ Փութաց սա հարցումն ընելու.

—Հիմա որ համոզում գոյացուցած էք թէ ի՞նչ վտանգներ կը սպառնան անմեղ կանանքի մը, չէ՞ք խորհիր որ ձեր պարտքն է իբր զաւակ ճանչնալ դայն։

(Շարունակելի)

ԻԼ Ա. Ն

Խալգինեի Խասասի Շահանէ

Սարդալը Հիւմայունը մէլուքեանէ էրզագ անպարը իշխին միւպաշասը մուգթազի Հալեպ եաղընէն պէհէր աթիգ գրեհէսի մէճիտի երիմի զուրուշան 14½ զուրուշա թալիպի լօհանէսինէ օլուպ մայրքսն Յինեի ճուսա իրթեխի կիւնիւ եիւզէ իւշի պիւգապուլ ինալէի գաթիէսիհրա գրլըլնաճաղընան թալիպ օլանլորը չէրաթը միւթեֆէրիաեր անդամագ վէ միւնագասաեա տախիլ օլմագ իսթէնէնլերին եիւզէ օն նիսպէթինաէ թէէմին. նաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասնպէն եէվմը մէղքիւրէ նիհանէթ սաաթ օնա գասար խաղինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունը։

Ֆի 30 նիսան 324 3—1

Խազինէի Խասասի Շահանէ էրզագ անպարը իսարէսի իշխին պիր սէնէի քեամիլէ զարֆընան միւպաեա օլունանագ պալաաէ ունէվ մուհարբէր պուլունան մէչէ քէսմիւրի իլե սըրա քէսմիւրի հիզալէրինէ մուրագգամ ֆիհաթլէ թալիպի էօհանէսինաէ օլուպ մահը հալը բուսմինին 5ինեի բաղար իրթեսի կիւնիւնէ գասար եիւզէ իւշ թէնէրլի պիւգապուլ ինալէի գաթիէսի իսրա գըլըլնաճաղընան չէրաթը միւթեֆէրիաեր անդամագ վէ միւնագասաեա տախիլ օլմագ իսթէնէնլերին եիւզէ օն նիսպէթինաէ թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասնպէն եէվմը մէղքիւրէ նիհանէթ սաաթ օնա գասար խաղինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունը։

Ֆի 1 մայիս 324

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

Օսմ. Ապահովագրական Ընդհ. Ընկերութիւնը պատիւ ունի ծանուցանելու հանրութեան թէ Տեր Ժորժէֆ Ապրավանել իրաւունք չունի Ընկերութեան անունով գործելու և ապահովագրական գործ կատարելու իր հաշուոյն, ալեւ դադրած ըլլալով Ընկերութեան ապահովագրական մինչնդրի պաշտօնէն։ 30—6

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻԿ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարս 1906ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՆԵՐ Ադրիանոպոլիս, Դամասկոս, Գավալա, և. Պոլիս (Գալաթիա և Գալաթա), Մանասիր, Սկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՕՆԻԿ խնամով կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ եւ Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն վրայ քաշուած փոխանակագիրներ։ Չէքերու հաշիւներ կը բանայ։ Արժեթուղթերու վրայ փոխառութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի տես վճարելի և 3, 6, 9, 12 ամսուան որոշ պայմանժամերով։ Վերջապէս սեղանաւորական ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ Գանձը ու Սալոնիկ փոքր վճարումներու համար ալ Խնայողական Մնուցկ մը ունի, շատ նպաստաւոր պայմաններով։ 50—34

Մ Օ Ս

ՇՈՒԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ձուքարդ եւ ապրանքի փոխադրող ոգեկնտիր

| Ա.